Samling af Afgørelser

RETTENS DOM (Ottende Afdeling)

3. marts 2016 *

»Statsstøtte — kompensation for offentlig tjeneste med tilbagevirkende kraft tildelt af de italienske myndigheder — interregionale transportydelser med bus leveret mellem 1987 og 2003 — afgørelse, der erklærer støtte uforenelig med det indre marked — opretholdelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste — ydelse af en kompensation — forordning (EØF) nr. 1191/69«

I sag T-15/14,

Simet SpA, Rossano Calabro (Italien), ved advokaterne A. Clarizia, C. Varrone og P. Clarizia,

sagsøger,

mod

Europa-Kommissionen ved G. Conte, D. Grespan og P.-J. Loewenthal, som befuldmægtigede,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Kommissionens afgørelse 2014/201/EU af 2. oktober 2013 om kompensation til Simet SpA for offentlige transportydelser leveret mellem 1987 og 2003 (Statsstøtte SA.33037 (2012/C) – Italien) (EUT 2014 L 114, s. 67),

har

RETTEN (Ottende Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D. Gratsias, og dommerne M. Kancheva (refererende dommer) og C. Wetter,

justitssekretær: ekspeditionssekretær J. Palacio González,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 14. juli 2015,

afsagt følgende

* Processprog: italiensk.

Dom

Tvistens baggrund

1 Sagsøgeren, Simet SpA, er et selskab, der leverer ydelser i forbindelse med personbefordring af landevej. Nærmere bestemt driver sagsøgeren et net af interregionale busforbindelser i fast rute mellem regionen Calabrien og andre italienske regioner (herefter »de interregionale forbindelser«). Foruden disse ydelser, der udgør størstedelen af sagsøgerens aktiviteter, leverer selskabet andre ydelser, herunder internationale rejsetjenester og tjenesteydelser inden for turisme samt udlejning af busser med fører.

Love og administrative bestemmelser, der regulerer sagsøgerens aktiviteter

2 Sagsøgerens aktiviteter er gennem årene blevet reguleret af forskellige successive retlige og administrative bestemmelser på såvel nationalt som på EU-retligt plan.

EU-retten

3 Vejtransportområdet har været genstand for regelfastsættelse på EU-niveau bl.a. ved Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 af 26. juni 1969 om medlemsstaternes fremgangsmåde med hensyn til de med begrebet offentlig tjeneste forbundne forpligtelser inden for sektoren for transporter med jernbane, ad landeveje og sejlbare vandveje (EFT 1969 I, s. 258).

4 Artikel 1 i forordning nr. 1191/69 bestemmer:

»1. Medlemsstaterne ophæver de jernbane-, landevejs- og vandvejstrafik påbudte og i denne forordning definerede forpligtelser, som er forbundet med begrebet offentlig tjeneste.

2. Forpligtelserne kan dog opretholdes i det omfang, de er nødvendige til sikring af en tilstrækkelig trafikbetjening.

[…]

4. De byrder, der opstår for transportvirksomhederne ved opretholdelsen af forpligtelser i henhold til stk. 2 […], skal kompenseres efter de i denne forordning fastsatte fælles metoder.«

5 Artikel 2 i forordning nr. 1191/69 fastsætter:

»1. Ved forpligtelser til offentlig tjeneste forstås forpligtelser, som transportvirksomheden ikke ville påtage sig i egen forretningsmæssig interesse eller i hvert fald ikke i samme omfang og ikke på samme betingelser.

2. Ved forpligtelser til offentlig tjeneste efter stk. 1 forstås driftspligt, befordringspligt og tarifpligt.

3. Ved driftspligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til, for så vidt angår de strækninger eller anlæg, hvis drift er overdraget dem ved koncession eller tilsvarende tilladelse, at træffe alle foranstaltninger til sikring af en trafikbetjening, som opfylder fastsatte normer for kontinuitet, regelmæssighed og kapacitet. Indbefattet er også forpligtelsen til at opretholde supplerende betjening samt forpligtelsen til at holde strækninger, materiel – for så vidt som det er overtalligt på det samlede strækningsnet – og anlæg i god stand efter indstilling af transporttjenester.

4. Ved befordringspligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til at påtage sig samt udføre alle person- eller godsbefordringer mod bestemte befordringsvederlag og på bestemte befordringsvilkår.

5. Ved tarifpligt forstås i denne forordning transportvirksomhedernes forpligtelse til at anvende af myndighederne fastsatte eller godkendte, med virksomhedens forretningsmæssige interesse uforenelige vederlag, som især forekommer ved bestemte grupper af rejsende, bestemte godsarter eller bestemte forbindelser på grund af påbud om eller afslag på ændring af særlige tarifmæssige foranstaltninger.

Bestemmelserne i foregående afsnit gælder hverken for forpligtelser, som for al erhvervsmæssig virksomhed følger af almindelige prispolitiske foranstaltninger, eller for forpligtelser, der følger af foranstaltninger, som med henblik på organisationen af transportmarkedet eller en del af transportmarkedet træffes med hensyn til de almindelige befordringsvederlag og -vilkår.«

6 Artikel 4 i forordning nr. 1191/69 bestemmer:

»1. Det er overladt transportvirksomhederne at anmode medlemsstaternes kompetente myndigheder om fuldstændig eller delvis ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, såfremt der opstår økonomiske ulemper for dem på grund af denne forpligtelse.

2. Transportvirksomhederne kan i deres ansøgninger foreslå at erstatte den for øjeblikket benyttede transportteknik med en anden. Transportvirksomhederne beregner i henhold til artikel 5, hvorledes deres økonomiske stilling ville kunne forbedres ved besparelser.«

7 Artikel 5 i forordning nr. 1191/69 fastsætter:

»1. En drifts- eller befordringspligt medfører økonomiske ulemper, når den formindskelse af byrderne, som kan opnås gennem en fuldstændig eller delvis ophævelse af denne forpligtelse til en ydelse eller til en samlet mængde af ydelser, som er undergivet denne forpligtelse, er større end den ved denne ophævelse forårsagede indtægtsnedgang.

De økonomiske ulemper beregnes på grundlag af en eventuelt ajourført opgørelse over de årlige økonomiske ulemper, der fremkommer som forskellen mellem formindskelsen af de årlige byrder og den forringelse af de årlige indtægter, som er en følge af forpligtelsens ophævelse.

Udstrækker drifts- eller befordringspligter sig til en eller flere arter af person- eller godsbefordring på et trafiknet eller en betydelig del af et trafiknet, foretages ansættelsen af de omkostninger, som kunne bortfalde ved en ophævelse af forpligtelsen, ved at fordele de totalomkostninger, der opstår for virksomheden i forbindelse med dens transportaktivitet på de forskellige trafikkategorier.

De økonomiske ulemper svarer i så fald til forskellen mellem de omkostninger, som skal belaste den del af virksomhedens drift, der berøres af forpligtelsen til offentlig tjeneste, og de tilsvarende indtægter.

De økonomiske ulemper opgøres under hensyntagen til forpligtelsens virkninger på virksomhedens samlede drift.

2. En tarifpligt medfører økonomiske ulemper, når forskellen mellem indtægterne og byrderne for den forpligtelsen undergivne trafik er ringere end forskellen mellem trafikkens indtægter og byrder, der under hensyntagen til omkostningerne ved de forpligtelsen undergivne ydelser samt til markedssituationen ville fremkomme ved forretningsmæssig drift.«

8 Det følger af artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 1191/69, at »[b]eslutningerne om en tidsbegrænset fuldstændig eller delvis opretholdelse eller ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste fastsætter ydelse af en kompensation for de derved opståede byrder, og denne beregnes efter de fælles metoder i artiklerne 10-13«.

9 Artikel 10 i forordning nr. 1191/69 fastsætter:

»1. Størrelsen af kompensationen i henhold til artikel 6 svarer i tilfælde af en drifts- eller befordringspligt til forskellen mellem formindskelsen af byrderne og formindskelsen af indtægterne for virksomheder ved en fuldstændig eller delvis ophævelse af forpligtelsen i det pågældende tidsrum.

Såfremt de økonomiske ulemper beregnes ved at fordele de totalomkostninger, som opstår for virksomheden ved dens trafikale drift, på de enkelte dele af denne drift, svarer kompensationsbeløbet dog til forskellen mellem de omkostninger, der skal belastes den af forpligtelsen til offentlig tjeneste berørte del af virksomhedens drift, og de tilsvarende indtægter.

2. Ved beregningen af byrder og indtægter i henhold til stk. 1 skal der tages hensyn til, hvilke virkninger ophævelsen af forpligtelsen ville få for virksomhedens samlede drift.«

10 I henhold til artikel 12 i forordning nr. 1191/69, at der ved beregningen af de omkostninger, som opstår gennem opretholdelsen af forpligtelserne, tages der hensyn til en hensigtsmæssig drift af virksomheden og levering af transportydelser af en passende kvalitet. De bogførte faktiske renter kan reduceres med renterne af egenkapitalen.

11 Artikel 14 i forordning nr. 1191/69 bestemmer:

»1. Efter denne forordnings ikrafttræden kan medlemsstaterne kun pålægge en transportvirksomhed forpligtelser til offentlig tjeneste, for så vidt som disse er nødvendige for at sikre en tilstrækkelig trafikbetjening, såfremt det ikke drejer sig om de tilfælde, der nævnes i artikel 1, stk. 3.

2. Opstår der for transportvirksomhederne på grund af de således pålagte forpligtelser økonomiske ulemper i henhold til artikel 5, stk. 1 og 2, eller byrder i henhold til artikel 9, fastsætter medlemsstaternes kompetente myndigheder i deres beslutninger om pålæggelse af disse forpligtelser en kompensation for de deraf følgende byrder. Bestemmelserne i artikel 10-13 skal anvendes.«

12 Artikel 17, stk. 2, i forordning nr. 1191/69 bestemmer:

»2. Med hensyn til kompensationsydelser, der følger af anvendelsen af denne forordning, skal fremgangsmåden med forudgående underretning i henhold til artikel 93, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab ikke anvendes.

Medlemsstaterne underretter omgående Kommissionen for hver kategori af forpligtelser om kompensationerne for de byrder, der opstår for transportvirksomhederne ved opretholdelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste i henhold til artikel 2 og ved anvendelsen på personbefordringer af transportvederlag- og vilkår, som er pålagt i en eller flere bestemte sociale gruppers interesse.«

13 Rådets forordning (EØF) nr. 1893/91 af 20. juni 1991 om ændring af forordning (EØF) nr. 1191/69 (EFT L 169, s. 1), der trådte i kraft den 1. juli 1992, ophævede medlemsstaternes mulighed for at opretholde eller pålægge transportvirksomhederne en forpligtelse til offentlig tjeneste med undtagelse af de virksomheder, hvis aktiviteter udelukkende omfattede transportydelser i byer, forstæder eller regioner.

14 Det fremgår således af artikel 1, stk. 4, i forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, at »[medlemsstaternes kompetente myndigheder] [f]or at sikre tilstrækkelige transportydelser, navnlig under hensyntagen til samfunds- og miljømæssige faktorer og til den fysiske planlægning, eller med henblik på at tilbyde bestemte prisbetingelser til fordel for bestemte grupper af rejsende, kan […] indgå kontrakter om offentlig tjeneste med en transportvirksomhed«.

15 Artikel 14 i forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, bestemmer:

»1. Ved kontrakt om offentlig tjeneste forstås en kontrakt, der indgås mellem en medlemsstats kompetente myndigheder og en transportvirksomhed med henblik på at sikre offentligheden tilstrækkelige transportydelser.

Kontrakten om offentlig tjeneste kan særligt omfatte:

— transportydelser, der følger fastsatte regler om kontinuitet, regelmæssighed, kapacitet og kvalitet

— supplerende transportydelser

— transportydelsen til bestemte priser og på bestemte vilkår, især for bestemte grupper af rejsende eller bestemte forbindelser

— tilpasninger af ydelserne til de faktiske behov.

2. Kontrakter om offentlig tjeneste omfatter blandt andet følgende punkter:

a) særlige oplysninger om transportydelserne, navnlig vedrørende kontinuitet, regelmæssighed, kapacitet og kvalitet

b) prisen på ydelserne i henhold til kontrakten, der enten udgør et tillæg til takstindtægterne eller omfatter indtægterne, samt nærmere bestemmelser for de finansielle forbindelser mellem de to parter

c) reglerne vedrørende tillægskontrakter og kontraktændringer, navnlig for at tage hensyn til uforudsete ændringer

d) aftalens gyldighedsperiode

e) sanktioner i tilfælde af misligholdelse af kontrakten.

3. De aktiver, der anvendes til transportydelser, som er omfattet af en kontrakt om offentlig tjeneste, kan enten tilhøre virksomheden eller være stillet til dennes rådighed.

4. Enhver virksomhed, der har til hensigt at afbryde eller foretage væsentlige ændringer i en transporttjeneste, som den yder offentligheden vedvarende og regelmæssigt, og som ikke er omfattet af kontraktordningen eller forpligtelsen til offentlig tjeneste, underretter medlemsstatens kompetente myndighed herom med et varsel på mindst tre måneder.

De kompetente myndigheder kan give afkald på denne underretning.

Denne bestemmelse berører ikke andre gældende nationale fremgangsmåder i forbindelse med retten til at afbryde eller ændre transportydelser.

5. Efter at have modtaget den i stk. 4 omhandlede underretning kan de kompetente myndigheder pålægge virksomheden at opretholde den pågældende tjenesteydelse endnu i højst et år fra datoen for varslet, og de giver virksomheden meddelelse herom mindst en måned inden varslets udløb.

De kan ligeledes tage initiativ til forhandlinger om oprettelse eller ændring af en sådan transportydelse.

6. De byrder, der for transportvirksomhederne er en følge af de i stk. 5 nævnte forpligtelser, kompenseres efter de i afdeling II, III og IV fastsatte fælles metoder.«

16 Derimod gælder i medfør af artikel 1, stk. 5, i forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, at »[m]edlemsstaternes kompetente myndigheder kan […] opretholde eller pålægge de forpligtelser til offentlig tjeneste, der er omhandlet i artikel 2, for personbefordring i byer, forstæder og regioner«. I disse tilfælde er »[b]etingelser og nærmere bestemmelser herfor, herunder kompensationsformer, […] fastsat i afdeling II, III og IV«.

17 Følgende præciseres ligeledes i denne bestemmelse:

»Når en transportvirksomhed både præsterer tjenesteydelser, der er omfattet af forpligtelser til offentlig tjeneste, og udfører andre aktiviteter, skal de pågældende offentlige tjenester udgøre særlige afdelinger, der mindst opfylder følgende betingelser:

a) regnskabet for hver af disse driftsaktiviteter skal føres særskilt, og de tilsvarende aktiver skal opføres efter gældende regnskabsforskrifter

b) udgifterne skal balancere med driftsindtægterne og de offentlige myndigheders indbetalinger uden mulighed for overførsel fra eller til et andet af virksomhedens aktivitetsområder.«

18 Forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, blev ophævet ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1370/2007 af 23. oktober 2007 om offentlig personbefordring med jernbane og ad vej og om ophævelse af forordning nr. 1191/69 og (EØF) nr. 1107/70 (EUT L 315, s. 1), der trådte i kraft den 3. december 2009.

National ret

19 Sagsøgeren drev oprindeligt interregionale forbindelser i medfør af årlige koncessioner, der blev tildelt af Ministero delle Infrastructure e dei Trasporti (det italienske ministerium for infrastruktur og transport, herefter »MIT«), i medfør af legge n. 1822 Disciplina degli autoservizi di linea (autolinee) per viaggiatori, bagagli e pacchi agricoli in regime di concessione all'industria privata (lov nr. 1822 om regulering af linjebusbefordring af personer, bagage og landbrugspakker under ordningen med koncessioner til den private sektor) af 28. september 1939 (GURI nº 292 af 18.12.1939, herefter »lov nr. 1822/1939«).

20 I henhold til artikel 3 i lov nr. 1822/1939 blev licenser tildelt »på grundlag af specifikke koncessionsbestemmelser, der omfatter alle tekniske, administrative og økonomiske betingelser, der regulerer selve koncessionen, samt forpligtelsen til postbefordring«. Samme lovs artikel 6, stk. 2, nr. 3, fastsatte, at når der var flere ansøgere til samme koncession, skulle den offentlige administration navnlig tilgodese den ansøger, der påviste, at den pågældende påtog sig andre byrder vedrørende opgaver eller tjenester af lokal interesse med forbindelse til transportydelserne, og som var i stand til at påtage sig byrderne. Desuden fastsatte artikel 1 i lov nr. 1822/1939, at koncessionshaverne var forpligtet til at varetage postbefordring efter anmodning fra post- og telegrafforvaltningen.

21 Lov nr. 1822/1939 er blevet ændret ved decreto del Presidente della Repubblica n. 369 Regolamento recante semplificazione del procedimento di concessione di autolinee ordinarie di competenza statale (præsidentielt dekret nr. 369/94 om bestemmelser om forenkling af koncessionsproceduren for almindelige buslinjer under statens ansvarsområde) af 22. april 1994 (almindeligt tillæg nr. 91 til GURI nr. 136 af 13.6.1994, herefter »dekret nr. 369/1994«). I henhold til dekret nr. 369/1994 skulle de virksomheder, der ønskede at få tildelt en koncession, i deres koncessionsansøgning »klart og detaljeret redegøre for, at det var umuligt at opfylde alle eller en del af de fastslåede krav om samfundsmæssig interesse gennem de allerede eksisterende transportydelser«.

22 Lov nr. 1822/1939, som ændret ved dekret nr. 369/1994, er efterfølgende blevet ophævet ved decreto legislativo n. 285 Riordino dei servizi automobilistici interregionali di competenza statale (lovdekret nr. 285 om omstrukturering af bustransporttjenester under statslig kompetence) af 21. november 2005 (almindeligt tillæg til GURI nr. 6 af 9.1.2006, vedtaget i henhold til legge n. 32 Delega al Governo per il riassetto normativo del settore dell'autotrasporto di persone e cose (lov nr. 32 delegationsbeføjelse til regeringen til at reformere lovgivningen vedrørende vejtransport af personer og varer) af 1. marts 2005 (GURI nr. 57 af 10.3.2005).

23 Overgangsbestemmelserne i lovdekret nr. 285/2005 bevirkede imidlertid, at den ordning med koncessioner, der blev fastsat i lov nr. 1822/1939, som ændret ved dekret nr. 369/1994, i forhold til sagsøgeren blev opretholdt indtil den 31. december 2012.

24 Desuden var sagsøgeren omfattet af successive nationale bestemmelser, der fastsatte udbetaling af kompensationer for finansielle byrder, der fulgte af visse forpligtelser, som koncessionshavere af transporttjenester af landevej havde påtaget sig.

25 Sagsøgeren har således været omfattet af bestemmelserne i decreto del Presidente della Repubblica n. 1227 Norme riguardanti la soppressione degli obblighi di servizio pubblico nei confronti delle aziende esercenti servizi automobilistici a carattere prevalentemente interregionale, la compensazione degli obblighi di servizio pubblico da mantenere e il rimborso degli oneri per obblighi tariffari (præsidentielt dekret nr. 1227 vedrørende regler om ophævelse af forpligtelser til offentlig tjeneste for virksomheder, der leverer bustransportydelser, som overvejende er interregionale, kompensation for opretholdelse af forpligtelser til offentlig tjeneste og refusion af udgifter til tarifpligter) af 29. december 1969 (GURI nr. 75, af 25.3.1970, herefter »dekret nr. 1227/69«).

26 Artikel 2 i dekret nr. 1227/69 fastsatte, at i overensstemmelse med artikel 6, stk. 2, i forordning nr. 1191/69 kunne virksomheder, der primært drev regionale transporttjenester af landevej, ansøge MIT om hel eller delvis ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, som de var blevet pålagt, for det tilfælde, at denne forpligtelse ikke var blevet ophævet. Den 8. januar 1981 fik sagsøgeren således af de italienske myndigheder tildelt midler i henhold til dekret nr. 1227/69 som kompensation for de finansielle byrder, der fulgte af de tarifpligter, som var pålagt koncessionshaverne i årene 1972-1974.

27 Sagsøgeren var ligeledes omfattet af bestemmelserne i legge n. 877 Interventi urgenti per gli autoservizi pubblici di linea di competenza statale (lov nr. 877 om hasteinterventioner for offentlig linjebefordring med køretøjer, der henhører under statens ansvarsområde) af 13. december 1986 (GURI nr. 295 af 20.12.1986), der fastsatte, at en støtte skulle tildeles på grundlag af de dækkede strækninger mellem den 1. april 1972 og 1986 til virksomheder, der drev bustjenester i fast rute, som var statens ansvar, og internationale bustjenester til Italiens grænser.

28 Sagsøgeren har ikke efterfølgende modtaget kompensationer.

29 Desuden bestemmer artikel 4, stk. 4, litra b), i legge n. 59 Delega al Governo per il conferimento di funzioni e compiti alle regioni ed enti locali, per la riforma della pubblica amministrazione e per la semplificazione amministrativa. af 15. marts 1997 (almindeligt tillæg nr. 56 til GURI nr. 63 af

17.3.1997), som ændret ved Decreto legislativo n. 422 Conferimento alle regioni ed agli enti locali di funzioni e compiti in materia di trasporto pubblico locale, a norma dell'articolo 4, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59, af 19. november 1997 (GURI nr. 287 af 10.12.1997):

»Det bestemmes, at regionerne og de lokale myndigheder inden for rammerne af deres respektive beføjelser regulerer udøvelsen af tjenesterne, uanset på hvilken måde de gennemføres, og uanset under hvilken form de overdrages, det være sig i koncession eller i henhold til de fremgangsmåder, der er fastsat i artikel 22 og 25 i lov nr. 142 af 8. juni 1990, via kontrakter om offentlig trafikbetjening, de fremgangsmåder, der overholder artikel 2 og 3 i forordning (EØF) nr. 1191/69 og forordning (EØF) nr. 1893/91, der garanterer finansiel sikkerhed og dækning af budgettet, og som sikrer, at der inden den 1. januar 2000 opnås et forhold på mindst 0,35 mellem indtægter fra trafik og driftsomkostninger, hvorved der fratrækkes omkostninger til infrastruktur efter anvendelse af direktiv 91/440/EØF på regional og lokal jernbanetransport; der fastsættes de nærmere bestemmelser for at sikre overvindelse af situationer med monopol ved driften af transport i og uden for byerne, og for at indføre konkurrenceregler med hensyn til periodiske rådighedsvagter; der fastsættes inden den 1. januar 2000 de nærmere bestemmelser om, hvordan regionerne erstatter deres egne selvstændige kontrakter om regionale tjenester med en kontrakt om offentlige tjeneste mellem staten og Ferrovie dello Stato Spa.«

Søgsmål anlagt af sagsøgeren ved de nationale domstole

30 Den 22. oktober 1999 anmodede sagsøgeren MIT om udbetaling af en kompensation som modydelse for forpligtelser til offentlig tjeneste, som selskabet havde påtaget sig inden for rammerne af driften af interregionale forbindelser for perioden fra 1987 til 1999. Da MIT afslog at udbetale den nævnte kompensation med den begrundelse, at sagsøgerens anmodning ikke opfyldte de betingelser, der er fastsat i forordning nr. 1191/69 for ydelse af en sådan kompensation, anfægtede sagsøgeren MIT's afgørelse inden for rammerne af en ekstraordinær rekurs til præsidenten for Den Italienske Republik. Denne rekurs blev forkastet ved dekret fra præsidenten for Den Italienske Republik den 10. oktober 2002.

31 I 2004 anlagde sagsøgeren sag ved Tribunale amministrativo regionale del Lazio (den regionale forvaltningsdomstol for Lazio, Italien, herefter »TAR Lazio«) med henblik på anerkendelse af virksomhedens ret til at modtage et beløb på 66 891 982 EUR som modydelse for byrder, som den havde påtaget sig ved opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste fra 1987, enten i form af en årlig kompensation i medfør af forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, eller i form af erstatning, eller ved et søgsmål om ubegrundet berigelse i medfør af artikel 2041 i den italienske borgerlige lovbog. Ved dom af 12. januar 2009 (nr. 112/2009, herefter »TAR Lazios dom«) afviste TAR Lazio sagsøgerens påstande, der var baseret på forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, og på artikel 2041 i den italienske borgerlige lovbog. TAR Lazio fastslog i denne henseende navnlig, under anvendelse af det italienske processuelle princip om, at der i dommen ikke kun træffes afgørelse om de spørgsmål, der faktisk rejses, men også om de spørgsmål, der rejses implicit (il giudicato copre il dedotto e il deducibile), at præsidentielt dekret af 10. oktober 2002 allerede implicit havde taget stilling til den påstand, der var baseret på forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91. TAR Lazio forkastede desuden sagsøgerens påstand om erstatning som ugrundet.

32 Den 9. marts 2009 iværksatte sagsøgeren appel af TAR Lazios dom, nævnt i præmis 31 ovenfor, ved Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Italien).

33 Ved dom af 3. marts 2010 (nr. 1405/2010, herefter »dommen afsagt af Consiglio di Stato«) ændrede Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) TAR Lazios dom, idet den fastslog, at sagsøgeren i sin egenskab af operatør af en offentlig tjeneste havde ret til at modtage kompensationer med hensyn til omkostninger, der var opstået ved udførelsen af nævnte tjeneste i medfør af artikel 6, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager)

præciserede, at størrelsen af disse kompensationer i medfør af artikel 35 i decreto legislativo n. 80 Nuove disposizioni in materia di organizzazione e di rapporti di lavoro nelle amministrazioni pubbliche, di giurisdizione nelle controversie di lavoro e di giurisdizione amministrativa, emanate in attuazione dell'articolo 11, comma 4, della legge 15 marzo 1997, n. 59. (lovdekret nr. 80 om nye bestemmelser på området for organisation og arbejdsforhold i offentlige administrationer, kompetence i arbejdskonflikter og administrativ kompetence, vedtaget i henhold til artikel 11, stk. 4, i lov nr. 59 af 15.3.1997) af 31. marts 1998 (almindeligt tillæg til GURI nr. 82 af 8.4.1998) skulle fastsættes af de offentlige myndigheder på grundlag af pålidelige regnskabsoplysninger fra sagsøgeren, der gjorde det muligt at beregne forskellen mellem de omkostninger, der skulle henføres til de af sagsøgerens aktiviteter, der vedrørte forpligtelsen til offentlig tjeneste, og de indtægter, som denne aktivitet genererede.

34 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) udsatte derimod afgørelsen i erstatningssøgsmålet med den begrundelse, at det først var efter, at de italienske myndigheder havde beregnet det beløb, der skulle betales i kompensation, at det var muligt at identificere et resttab, som ikke var dækket af denne beregning, og som derefter skulle gøres gældende og bevises af sagsøgeren. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) fastslog endvidere, at for så vidt som sagsøgeren havde fået medhold i sin påstand om anerkendelse af selskabets ret til at modtage en kompensation, var det ufornødent at tage stilling til påstanden om ubegrundet berigelse i medfør af artikel 2041 i den italienske borgerlige lovbog.

35 Den 1. april 2011 afsagde Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) på sagsøgerens begæring en kendelse med henblik på at tvinge MIT til at beregne kompensationerne i overensstemmelse med dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

36 Den 17. januar 2012 afsagde Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) under hensyntagen til de vanskeligheder, som MIT stod over for med hensyn til beregningen af kompensationerne, og på sagsøgerens begæring en ny kendelse, hvorved den udpegede et panel af tre uafhængige eksperter, der fik til opgave at beregne størrelsen af de kompensationer, som sagsøgeren skulle have udbetalt i overensstemmelse med dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

37 Da ekspertpanelet ikke var nået frem til en enstemmig afgørelse, fremlagde det den 20. august 2012 en flertalsrapport underskrevet af to eksperter, hvori det blev konkluderet, at de kompensationer, som sagsøgeren skulle have udbetalt, beløb sig til 22 049 796 EUR, og den 29. august 2012 fremlagde panelet en mindretalsrapport, der var underskrevet af det tredje medlem, formanden for ekspertpanelet, hvori det blev konkluderet, at de oplysninger, der var til rådighed, ikke var tilstrækkelige til at fastsætte den kompensation, der skulle tilkendes sagsøgeren, og at sagsøgeren således ikke kunne ydes en kompensation.

Den administrative procedure

38 Efter kendelse af 1. april 2011 afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) foretog de italienske myndigheder den 18. maj 2011 en anmeldelse til Europa-Kommissionen om ydelse af en kompensation til sagsøgeren for udførsel af interregional busbefordring af personer mellem 1987 og 2003 i forbindelse med en forpligtelse til offentlig tjeneste til opfyldelse af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

39 Den 12. juli og den 5. oktober 2011 samt den 20. februar, den 2. og den 28. marts og den 17. april 2012 fremlagde de italienske myndigheder supplerende oplysninger om den anmeldte foranstaltning.

40 Ved skrivelse af 31. maj 2012 meddelte Kommissionen de italienske myndigheder, at den havde besluttet at indlede den formelle undersøgelsesprocedure efter artikel 108, stk. 2, TEUF, og opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger.

41 De italienske myndigheder fremsatte deres bemærkninger vedrørende indledningen af den formelle undersøgelsesprocedure den 1. juni, den 24. september og den 11. oktober 2012.

42 Sagsøgeren fremsatte i sin egenskab af interesseret tredjepart sine bemærkninger til beslutningen om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure den 4. august, den 31. oktober og den 13. december 2012.

43 De italienske myndigheder fremsatte bemærkninger til sagsøgerens bemærkninger den 28. november, den 4. og den 19. december 2012 og den 10. januar 2013.

Den anfægtede afgørelse

44 Den 2. oktober 2013 vedtog Kommissionen afgørelse 2014/201/EU om kompensation til Simet for offentlige transportydelser leveret mellem 1987 og 2003 (Statsstøtte SA.33037 (2012/C) Italien) (EUT 2014 L 114, s. 67, herefter »den anfægtede afgørelse«) og fastslog, at den af de italienske myndigheder anmeldte foranstaltning udgjorde statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, der var uforenelig med det indre marked.

45 Kommissionen fastslog i den anfægtede afgørelse først og fremmest, at den anmeldte foranstaltning kunne tilregnes staten, indebar anvendelsen af statsmidler, kunne anses for en økonomisk fordel for sagsøgeren, havde selektiv karakter og kunne fordreje konkurrencevilkårene, idet den kunne påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne. Kommissionen bemærkede i denne forbindelse, at den anmeldte foranstaltning ikke opfyldte det andet kriterium, der blev fastlagt af Domstolen ved dom af 24. juli 2003, Altmark Trans og Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, Sml., herefter »dom Altmark«, EU:C:2003:415), hvorefter de kriterier, der er grundlaget for beregningen af kompensationen, skal være fastlagt på forhånd på en objektiv og gennemsigtig måde. Kommissionen konkluderede heraf, at den anmeldte foranstaltning udgjorde en statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, i TEUF.

46 Kommissionen undersøgte dernæst spørgsmålet, om den anmeldte foranstaltning i henhold til artikel 17, stk. 2, i forordning nr. 1191/69 kunne anses for en kompensationsydelse, der er undtaget for den forpligtelse til forudgående underretning, som er fastsat i artikel 108, stk. 3, TEUF.

47 Med henblik herpå efterprøvede Kommissionen, om de italienske myndigheder ensidigt havde pålagt sagsøgeren en forpligtelse til offentlig tjeneste som omhandlet i artikel 1 i forordning nr. 1191/69. I denne forbindelse lagde Kommissionen for det første til grund, at det forhold, at sagsøgeren på eget initiativ anmodede om fornyelse af koncessionsbetingelserne gennem alle 16 år i den periode, der behandles, ikke kunne forenes med et ensidigt pålæg af en forpligtelse til offentlig tjeneste. For det andet gjorde Kommissionen gældende, at det forhold, at der i koncessionsbetingelserne blev fastsat takster, ruter, frekvenser og køreplaner, der skulle overholdes, ikke nødvendigvis i sig selv betød, at tildelingen af koncessioner havde den virkning, at der ensidigt blev pålagt sagsøgeren forpligtelser til offentlig tjeneste. For det tredje bemærkede Kommissionen, at sagsøgeren ikke havde ført noget bevis for, at virksomheden faktisk havde varetaget postbefordring, eller bevis for de dermed forbundne nettoomkostninger. For det fjerde hvad angår de tariffer, som sagsøgeren kunne opkræve for de personbefordringsydelser, som virksomheden leverede, var det Kommissionens opfattelse, at den omstændighed, at disse tariffer blev godkendt af MIT, og at der er henvist til lovbestemte tariffer, ikke i sig selv indebærer, at disse tariffer ikke oprindeligt var blevet fastsat af operatørerne. Under alle omstændigheder henhører disse lovbestemte tariffer ikke under en tarifpligt som omhandlet i artikel 2, stk. 5, i forordning nr. 1191/69, da denne bestemmelse ikke gælder for forpligtelser, som for

al erhvervsmæssig virksomhed følger af almindelige prispolitiske foranstaltninger, eller for forpligtelser, der følger af foranstaltninger, som med henblik på organisationen af transportmarkedet eller en del af transportmarkedet træffes med hensyn til de almindelige befordringsvederlag og -vilkår. For det femte hvad angår MIT's afslag på sagsøgerens anmodninger om at etablere nye linjer eller udvide eksisterende linjer bemærkede Kommissionen, at disse afslag var et resultat af den måde, hvorpå drift af passagerbefordring i fast rute reguleres i henhold til lov nr. 1822/1939, idet det i henhold til denne lov kun var muligt at etablere eller udvide nye linjer, når de nye koncessioner ikke påvirkede andre operatørers rettigheder. Kommissionen bemærkede desuden generelt, at sagsøgeren ikke har ført bevis for, at virksomheden havde fremsat anmodninger om ændring af koncessionsbetingelserne, eller at disse anmodninger var blevet afslået af MIT.

48 Kommissionen efterprøvede endvidere, om den kompensation, som sagsøgeren blev ydet, var forenelig med den fælles kompensationsmetode, som blev fastsat i forordning nr. 1191/69.

49 Kommissionen bemærkede for det første, at i henhold til artikel 10 i forordning nr. 1191/69 skal størrelsen af kompensationen i tilfælde af en drifts- eller befordringspligt svare til forskellen mellem formindskelsen af byrderne og formindskelsen af indtægterne for virksomheder ved en fuldstændig eller delvis ophævelse af forpligtelsen i det pågældende tidsrum. Det følger af retspraksis, at de krav, der er fastsat i denne bestemmelse, ikke er opfyldt, når det ikke på grundlag af sikre oplysninger fra virksomhedens regnskaber er muligt at fastslå forskellen mellem de omkostninger, der kan henføres til virksomhed i de områder, der er omfattet af en koncession, og de tilsvarende indtægter, og det derfor ikke er muligt at beregne den ekstraomkostning, der følger af den pågældende virksomheds opfyldelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste. Kommissionen bemærkede ligeledes, at i henhold til artikel 1, stk. 5, i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1992, var transportvirksomheder, der både præsterede tjenesteydelser, der er omfattet af forpligtelser til offentlig tjeneste, og udførte andre aktiviteter, forpligtet til at sikre nævnte offentlige tjenester ved for det første at gennemføre kontoadskillelse for hver af disse driftsaktiviteter og opføre de tilsvarende aktiver efter gældende regnskabsforskrifter og for det andet at balancere udgifterne med driftsindtægterne og de offentlige myndigheders indbetalinger uden mulighed for overførsel fra eller til et andet af virksomhedens aktivitetsområder. For så vidt som sagsøgeren imidlertid ikke havde gennemført en egentlig kontoadskillelse for de tjenester, som virksomheden havde leveret indtil 2002, i betragtning af den tvivl, der bestod vedrørende soliditeten af kontoadskillelsen i omkostningskontiene for regnskabsårene 2002 og 2003, og da der ikke forelå bevis for, at sagsøgerens ledelse havde gjort brug af dette regnskab for at kontrollere sagsøgerens virksomhed, fandt Kommissionen, at artikel 10 i forordning nr. 1191/69 var blevet overtrådt.

50 For det andet var det Kommissionens opfattelse, at sagsøgeren hverken havde påvist, at virksomheden havde overholdt artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1191/69, der fastsatte, at de økonomiske ulemper skulle beregnes under hensyntagen til forpligtelsens virkninger på virksomhedens samlede drift, eller samme forordnings artikel 13, hvorefter størrelsen af kompensationen skulle fastsættes på forhånd.

51 For det tredje og sidste bemærkede Kommissionen, at den fælles kompensationsmetode kun fandt anvendelse på sagsøgerens interregionale transportvirksomhed, indtil forordning nr. 1893/91 trådte i kraft den 1. juli 1992, og at den derfor ikke kunne anvendes på en kompensation for en periode mellem 1987 og 2003.

52 Kommissionen fastslog derefter, at den anmeldte foranstaltning ikke kunne anses for forenelig med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69.

53 Kommissionen konkluderede heraf, at den anmeldte foranstaltning ikke var fritaget for forhåndsanmeldelse i henhold til artikel 17, stk. 2, i forordning nr. 1191/69.

54 Endelig efterprøvede Kommissionen, om den anmeldte foranstaltning var forenelig med den lovgivning, der var i kraft på tidspunktet for vedtagelsen af den anfægtede afgørelse, dvs. forordning nr. 1370/2007. Efter at have anført, at den anfægtede foranstaltning ikke overholdt visse forpligtelser, der var fastsat i denne forordnings artikel 4 vedrørende indholdet af en kontrakt om offentlig trafikbetjening, artikel 6, stk. 1, samt bilaget til samme forordning om, at kompensationsmodtageren skal foretage en regnskabsmæssig udskilning, og om fremgangsmåden for fastsættelsen af det maksimale kompensationsbeløb, konkluderede Kommissionen heraf, at den af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttede kompensation ikke var blevet udbetalt i overensstemmelse med forordning nr. 1370/2007 og dermed, at den anmeldte foranstaltning var uforenelig med det indre marked. Kommissionen forkastede desuden sagsøgerens argument om, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) ikke havde pålagt MIT at udbetale virksomheden en kompensation for forpligtelser til offentlig tjeneste i henhold til forordning nr. 1191/69, men havde pålagt MIT at betale virksomheden en erstatning for ulovlig pålæggelse af forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i denne forordnings artikel 1, stk. 3 og 5. Kommissionen bemærkede i denne henseende, at det fremgik af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, at nævnte domstol havde anerkendt sagsøgerens ret til at modtage en kompensation på grundlag af artikel 6, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69 og forkastet sagsøgerens erstatningssøgsmål. Kommissionen tilføjede, at ydelsen af en kompensation til sagsøgeren for en angivelig ensidig og ulovlig pålæggelse af forpligtelser til offentlig tjeneste, beregnet i henhold til den fælles kompensationsmetode i forordning nr. 1191/69, under alle omstændigheder ville være i strid med artikel 107 TEUF og 108 TEUF, da den, set fra sagsøgerens synsvinkel, ville føre til det samme resultat som en kompensation for en forpligtelse til offentlig tjeneste for den omhandlede periode, selv om koncessionsbetingelserne, der regulerer de omhandlede tjenester, ikke var forenelige med de materielle krav i forordning nr. 1191/69 eller forordning nr. 1370/2007.

55 Den dispositive del af den anfægtede afgørelse er affattet således:

»Artikel 1

De kompensationsbetalinger til Simet, som de italienske myndigheder har anmeldt, udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde. Støtten var ikke fritaget for forhåndsanmeldelse i henhold til artikel 17, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 1191/69.

Støtten er ikke forenelig med det indre marked, da betingelserne i forordning (EF) nr. 1370/2007 ikke er til stede. De italienske myndigheder kan derfor ikke gennemføre støtten.

Artikel 2

Denne afgørelse er rettet til Den Italienske Republik.«

Retsforhandlinger og parternes påstande

56 Sagsøgeren har anlagt nærværende sag den 6. januar 2014.

57 Kommissionen har afgivet svarskrift den 24. marts 2014.

58 Sagsøgeren har indgivet replik den 12. maj 2014. Kommissionen har indgivet duplik den 28. august 2014.

59 Den 4. juni 2015 har Retten fremsendt et spørgsmål til skriftlig besvarelse til sagsøgeren som led i foranstaltninger med henblik på sagens tilrettelæggelse i henhold til artikel 64, stk. 3, litra a) og b), i Rettens procesreglement af 2. maj 1991. Sagsøgeren har den 12. juni 2015 besvaret dette spørgsmål.

60 Parterne har afgivet mundtlige indlæg og besvaret Rettens spørgsmål i retsmødet den 14. juli 2015.

61 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:

— Den anfægtede afgørelse annulleres.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

62 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Retlige bemærkninger

Formaliteten

63 Kommissionen har gjort gældende, at for så vidt som sagsøgeren har anført i replikken, at denne har frafaldet påstanden om opfyldelsen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, har virksomheden ikke længere søgsmålsinteresse i den foreliggende sag, eftersom den anfægtede afgørelse netop omhandler anmeldelsen af den kompensation, som tilkommer sagsøgeren til opfyldelse af denne dom, i henhold til flertalsrapporten, der blev udarbejdet i forbindelse med opfyldelsessøgsmålet.

64 Det skal i denne henseende bemærkes, at søgsmålsinteresse er en betingelse for, at et annullationssøgsmål, der er anlagt af en fysisk person eller en juridisk person, kan antages til realitetsbehandling. En sådan interesse foreligger kun, såfremt en annullation af den anfægtede retsakt i sig selv kan have retsvirkninger, og søgsmålet således med sit resultat kan tilføre parten en fordel (jf. dom af 18.3.2010, Centre de Coordination Carrefour mod Kommissionen, T-94/08, Sml., EU:T:2010:98, præmis 48 og den deri nævnte retspraksis). Søgsmålsinteressen skal således være eksisterende og faktisk på det tidspunkt, hvor søgsmålet er anlagt.

65 Søgsmålsinteressen skal bestå indtil retsafgørelsen, idet det i modsat fald findes ufornødent at træffe afgørelse (jf. dom Centre de Coordination Carrefour mod Kommissionen, nævnt i præmis 64 ovenfor, EU:T:2010:98, præmis 49 og den deri nævnte praksis).

66 Det skal ligeledes bemærkes, at når den interesse, som en sagsøger påstår at have, vedrører en fremtidig retsstilling, skal det endvidere være godtgjort, at indgrebet i retsstillingen allerede aktuelt er sikkert (kendelse af 27.3.2012, European Goldfields mod Kommissionen, T-261/11, EU:T:2012:157, præmis 29).

67 I det foreliggende tilfælde fremgår det både af den anfægtede afgørelse og af sagsøgerens skriftlige indlæg, at de italienske myndigheder to gange afviste at opfylde dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, ved hvilken dom nævnte myndigheder blev pålagt at udbetale en kompensation til sagsøgeren, hvilket foranledigede Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) til på sagsøgerens anmodning at vedtage en første gennemførelseskendelse den 1. april 2011 og en anden gennemførelsesafgørelse den 17. januar 2012.

68 Sagsøgeren har i replikken angivet, at virksomheden frafaldt søgsmålet vedrørende opfyldelsen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, og at den forbeholdte sig retten til at anlægge et nyt søgsmål.

69 Som svar på et skriftligt spørgsmål fra Retten i henhold til artikel 64, stk. 3, litra a) og b), i procesreglementet af 2. maj 1991, har sagsøgeren præciseret, at virksomheden hævede den sag, hvormed den søgte at opnå opfyldelse af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, men at den ikke frafaldt påstanden om opfyldelsen af nævnte dom, og at den dermed bevarede muligheden for at anlægge et nyt søgsmål med henblik på opfyldelsen af denne dom inden forældelsesfristens udløb den 9. marts 2020. Ifølge sagsøgeren bevarede virksomheden dermed en interesse i en løsning af tvisten i den foreliggende sag med henblik på at anlægge et nyt søgsmål vedrørende opfyldelsen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

70 Det fremgår heraf, at det ikke er sikkert, at sagsøgeren vil følge op på sin påstand vedrørende opfyldelsen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

71 I det foreliggende tilfælde kan denne omstændighed imidlertid ikke i sig selv fratage sagsøgeren en søgsmålsinteresse.

72 I det tilfælde, at Retten måtte annullere den anfægtede afgørelse, vil de italienske myndigheder således stadig være forpligtede til at opfylde dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, uanset om sagsøgeren har hævet sagen vedrørende opfyldelsen af nævnte dom.

73 Det bemærkes endvidere, at de italienske myndigheder i henhold til den anfægtede afgørelse havde »besluttet at afvente en vurdering af den anmeldte foranstaltning fra Kommissionens side før opfyldelsen af [dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, og nævnte instans' kendelse af 1. april 2011] og betaling af kompensation til [sagsøgeren]«.

74 Henset til ovenstående betragtninger må det fastslås, at sagsøgeren har bevaret en interesse i tvistens løsning.

Om realiteten

75 Sagsøgeren har til støtte for søgsmålet i det væsentlige fremsat fem anbringender. Det første anbringende omhandler en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF og forordning nr. 1191/69, idet Kommissionen har begået en faktuel fejl, anlagt åbenbart urigtige skøn og oplyst sagen utilstrækkeligt. Det andet anbringende vedrører en tilsidesættelse af principperne om privatpersoners ret til skadeserstatning, når en medlemsstat har tilsidesat EU-retten. Det tredje anbringende vedrører en tilsidesættelse af begrundelsespligten. Det fjerde anbringende vedrører en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF, idet Kommissionen har anlagt åbenbart urigtige skøn hvad angår spørgsmålet, om den anmeldte foranstaltning overholder den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69. Det femte anbringende vedrører den omstændighed, at Kommissionen ved i den anfægtede afgørelse at tage hensyn til rapporterne fra ekspertpanelelet, som Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) endnu ikke havde taget stilling til, har grebet ind i den nationale rets judicielle virksomhed.

Det første anbringende om en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF og forordning nr. 1191/69

76 Det første anbringende lader sig i det væsentlige opdele i to led. Det første led omhandler en faktuel fejl, idet Kommissionen med urette har lagt til grund, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde dømt MIT til at udbetale sagsøgeren en kompensation i henhold til forordning nr. 1191/69. Det andet led vedrører et åbenbart urigtigt skøn eller en mangelfuld

sagsoplysning, idet Kommissionen ikke har taget i betragtning, at den nationale lovgivning, som udgør grundlaget for pålæggelsen af de forpligtelser til offentlig tjeneste på sagsøgeren, er i strid med forordning nr. 1191/69.

– Det første anbringendes første led om en faktuel fejl

77 Sagsøgeren har anført, således som virksomheden gjorde under den administrative procedure, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) ikke har dømt MIT til at udbetale sagsøgeren en kompensation i henhold til forordning nr. 1191/69, men har pålagt MIT at yde erstatning til sagsøgeren for den skade, som denne er blevet påført som følge af den ensidige pålæggelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste i strid med nævnte forordning for perioden mellem 1987 og 2003. Det er ifølge sagsøgeren udelukkende for at fastlægge de passende kriterier for at opgøre skaden, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) i overensstemmelse med det, der udtrykkeligt er fastsat i artikel 35 i lovdekret nr. 80/1998, har henvist til forordning nr. 1191/69, der fandt anvendelse på perioden for de faktiske omstændigheder. Ifølge sagsøgeren har Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) således ikke afgjort tvisten under anvendelse af forordning nr. 1191/69, men, henset til de af sagsøgeren fremførte anbringender, blot henvist til de kriterier, der er fastsat i nævnte forordning, for at opgøre den faktiske erstatning for de omkostninger, der er afholdt til opfyldelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste i henhold til national ret. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har med andre ord alene anerkendt retten til erstatning for det lidte tab i henhold til sin praksis på området.

78 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumentation og har påstået det første anbringende forkastet.

79 Det skal i denne henseende bemærkes, at sagsøgerens opfattelse svarer til at antage, at den anmeldte foranstaltning ikke var en kompensation for pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i dom Altmark, nævnt i præmis 45 ovenfor (EU:C:2003:415), eller i forordning nr. 1191/69, men en erstatning, fastsat af den nationale domstol, for en skade, der skyldes pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste i strid med de anvendelige EU-retlige bestemmelser.

80 Det må imidlertid fastslås, at denne opfattelse modsiges af en gennemlæsning af TAR Lazios dom, nævnt i præmis 31 ovenfor, og af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

81 Det fremgår således af TAR Lazios dom, nævnt i præmis 31 ovenfor, at sagsøgeren i 2004 anlagde sag ved denne instans med henblik på anerkendelse af virksomhedens ret til at modtage et beløb på 66 891 982 EUR som modydelse for byrder, som den havde påtaget sig ved opfyldelse af forpligtelser til offentlig tjeneste fra 1987, enten i form af en årlig kompensation i medfør af forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, eller i form af erstatning, eller ved en sag om ubegrundet berigelse i medfør af artikel 2041 i den italienske borgerlige lovbog (jf. præmis 31 ovenfor).

82 Der er herefter anledning til, som Kommissionen har gjort, at vende tilbage til indholdet af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor.

83 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har i præmis 2 i nævnte dom, nævnt i præmis 33 ovenfor, beskrevet de relevante retsforskrifter, idet den har henvist til, at lov nr. 1822/1939 regulerede tildeling af busruter under statens kompetenceområde ved koncession til private operatører, for så vidt som disse ikke var i konkurrence med allerede tildelte koncessioner, og gjorde det muligt for MIT at udbetale kilometerbaserede tilskud for oprettelsen og driften.

84 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) fremhævede derefter, at forordning nr. 1893/91 »sondrede klart mellem transportydelser, der er af særlig offentlig interesse (dvs. »regionale eller lokale ydelser«), og transportydelser, for hvilke der er foretaget en endelig ophævelse

af tjenesteforpligtelsen med forbehold for, at den offentlige administration har mulighed for at indgå kontrakter om offentlig tjeneste med henblik på at sikre tilstrækkelige transportydelser, og med forbehold for garantier for bestemte sociale kategorier«.

85 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) bemærkede endvidere, at »Domstolen i [dom Altmark] tog stilling til arten af de kompensationer, som medlemsstaterne udbetalte på transportydelsesområde for ikke at inkludere disse i statsstøttekategorien«.

86 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) konkluderede heraf, at »en erhvervsdrivende, der som led i forpligtelser til offentlig tjeneste leverer transportydelser […], har ret til at modtage en kompensation for de byrder, den pågældende bærer«.

87 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) anførte dernæst, at »det [følgelig] skal efterprøves i lyset af den beskrevne lovgivning, om [sagsøgeren] i det foreliggende tilfælde har ret til de fastsatte kompensationer«.

88 Som Kommissionen med rette har fremhævet, viser ræsonnementet fra Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), der er fremstillet ovenfor, at nævnte instans undersøgte, om sagsøgerens anmodning om kompensation for opfyldelsen af visse forpligtelser til offentlig tjeneste var begrundet.

89 Desuden bemærkede Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) efter at have forklaret, at »selskabets anmodning om anerkendelse af dets ret til en kompensation« kunne antages til realitetsbehandling, i modsætning til det af TAR Lazio fastslåede, at »Rådets forordning (EØF) nr. 1191/69 af 26. juni 1969, som ændret ved forordning (EØF) nr. 1983/91« i artikel 1, stk. 5, fastsatte udtrykkeligt muligheden for at opretholde eller pålægge forpligtelser til offentlig tjeneste for personbefordring i byer, forstæder og regioner. Nævnte instans tilføjede, at i et sådant tilfælde skal de byrder, der følger af afgørelsen om ensidigt at opretholde eller pålægge tjenesteforpligtelser, give anledning til kompensationer fra medlemsstaterne efter de metoder, der fremgår af artikel 10, 11 og 12 i forordning nr. 1191/69, uanset de i nævnte forordnings artikel 4 nævnte anmodninger. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) præciserede, at »ikke alene havde den italienske lovgiver ikke gjort brug af denne mulighed, men denne lovgiver havde ved at vedtage artikel 4, stk. 4, i lov nr. 59/97 og bestemmelserne i lovdekret nr. 422/97 bestemt, at der skulle indgås kontrakter om offentlig tjeneste med en forpligtelse til at udbetale en kompensation for forpligtelserne til offentlig tjeneste«.

90 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) anførte videre, efter at have erindret om, at forordning nr. 1191/69 fandt umiddelbar anvendelse, at »[d]et følger af det ovenstående […], at der ikke kan gives afslag på en anmodning fra udbyderen af en offentlig tjeneste om godtgørelse af de omkostninger, der faktisk er afholdt til leveringen af den offentlige tjeneste«.

91 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) konkluderede følgende:

»Sagsøgerens påstand tages til følge […] på grundlag af de grunde, der er anført i nærværende dom, og følgelig fastslås det, at det sagsøgende selskab har ret til at modtage den kompensation, der er fastsat artikel 6, 10 og 11 i forordning (EØF) nr. 1191/69, hvis størrelse i medfør af artikel 35 i lovdekret nr. 80 af 1998 skal fastsættes af den offentlige administration […] på grundlag af pålidelige regnskabsoplysninger fra den berørte, af hvilke oplysninger fremgår forskellen mellem de omkostninger, der skulle henføres til de af den berørtes aktiviteter, der vedrørte forpligtelsen til offentlig tjeneste, og de hertil svarende indtægter. Under de foreliggende omstændigheder er det umuligt at tiltræde sagsøgernes erstatningskrav, idet det først er efter den offentlige administrations fastsættelse af beløbet, at der eventuelt vil fremkomme et resttab, som ikke er dækket af dette beløb,

hvilket tab skal begrundes og påvises af det berørte selskab. Tiltrædelsen af den primære anmodning fritager den påkendende afdeling fra at bedømme påstanden om ubegrundet berigelse, som sagsøgeren har fremsat som subsidiær påstand.«

92 Følgelig dømte Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) »[…] ministeriet […] til at betale de beløb, der blev fastsat i overensstemmelse med artikel 35 i lovdekret nr. 80 af 1998 inden for den frist og efter den fremgangsmåde, som nærværende domstol har angivet«.

93 Det fremgår ligeledes af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, at nævnte domstol dels anerkendte sagsøgerens ret til at modtage den kompensation, der er fastsat i artikel 6, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69, for de forpligtelser til offentlig tjeneste, som virksomheden var blevet pålagt, dels dømte MIT til at betale sagsøgeren, som kompensation, et beløb, der skulle fastsættes af den offentlige administration i overensstemmelse med artikel 35 i lovdekret nr. 80/1998.

94 Artikel 35, stk. 1, i lovdekret nr. 80/1998 fastsætter, at forvaltningsdomstolen træffer afgørelse om erstatningskrav i tvister, hvor den har enekompetence. Artikel 35, stk. 2, bestemmer, at forvaltningsdomstolen i forbindelse med denne kompetence kan fastlægge de kriterier, hvorefter den offentlige administration skal foreslå betaling af et beløb til sagsøgeren inden for en rimelig frist.

95 I modsætning til det, som sagsøgeren har anført, giver henvisningen til artikel 35 i lovdekret nr. 80/1998 imidlertid ikke i sig selv anledning til at konkludere, at den anmeldte foranstaltning nødvendigvis har til formål at yde erstatning for den skade, der er opstået som følge af den omstændighed, at den nationale lovgivning er i strid med forordning nr. 1191/69 som omhandlet i dom af 22. januar 1976, Russo (60/75, Sml., EU:C:1976:9, præmis 9).

96 Det skal således bemærkes, at det fremgår af teksten til dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, at nævnte domstol ikke fastslog, at den nationale lovgivning var ulovlig i forhold til forordning nr. 1191/69, men blot afviste, at denne lovgivning kunne finde anvendelse, for at fastslå, at der bestod en ret til kompensation på grundlag af nævnte forordning.

97 Det skal ligeledes bemærkes, at den betaling, som MIT blev dømt til at foretage, skulle ske i form af en kompensation, og at denne betaling i henhold til selve dommens ordlyd skulle svare til den byrde, der kunne henføres til de forpligtelser til offentlig tjeneste, som sagsøgeren var blevet pålagt.

98 Det skal endvidere bemærkes, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) udtrykkeligt udsatte afgørelsen vedrørende den af sagsøgeren nedlagte erstatningspåstand.

99 Under disse omstændigheder må det fastslås, at den anmeldte foranstaltning ikke havde til formål at yde erstatning for en skade, der skyldes tilsidesættelsen af forordning nr. 1191/69, men at yde kompensation for de byrder, der kan henføres til pålæggelsen af forpligtelsen til offentlig tjeneste i henhold til bestemmelserne i nævnte forordning.

100 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har i øvrigt bekræftet denne læsning af dens dom, nævnt i præmis 33 ovenfor, i sin kendelse af 1. april 2011, hvori den anførte følgende:

»Dom nr. 1405 fra 2010, hvis begrundelse nærværende afdeling baserer sig på, anerkendte selskabets Simets ret til at modtage den kompensation, der er fastsat i artikel 6, 10 og 11 i forordning (EØF) nr. 1191/69, og bestemte, at størrelsen af denne kompensation i henhold til artikel 35 i lovdekret nr. 80 af 1998 skulle fastsættes af den offentlige administration inden for en frist på 90 dage på grundlag af pålidelige oplysninger fra den berørte virksomheds regnskab, hvoraf fremgår forskellen mellem de af den berørte virksomheds aktiviteter, der var berørt af forpligtelsen til offentlig tjeneste, og de hertil svarende indtægter.«

101 Det følger heraf, at sagsøgerens opfattelse, hvorefter Kommissionen har begået en retlig fejl, idet den har lagt til grund, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde dømt MIT til at udbetale en kompensation til sagsøgeren i henhold til forordning nr. 1191/69, savner grundlag.

102 Det skal desuden bemærkes, at i det tilfælde, at den anmeldte foranstaltning, som sagsøgeren har anført, ikke skal fortolkes som en kompensation for pålæggelse af forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69, men som en erstatning for en skade, der er opstået som følge af pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste i strid med denne forordning, kan sagsøgeren ikke samtidigt gøre gældende, at denne erstatning ikke skulle kvalificeres som statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, alene med den begrundelse, at den tilsigtede at kompensere for pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i samme forordning.

103 Hvis det forholdt sig anderledes, ville den omstændighed, som Kommissionen netop har anført i 131.-133. betragtning til den anfægtede afgørelse, at kompensationsudbetalingen ikke blev anset for en kompensation, men for en erstatning, gøre det muligt at fordreje anvendelsen af artikel 107 TEUF og 108 TEUF.

104 Det må imidlertid i det foreliggende tilfælde fastslås, at sagsøgeren ikke har fremført noget argument, der kan rejse tvivl om konklusionen om, at den anmeldte foranstaltning opfylder kriterierne for at udgøre statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF, således, at sagsøgerens opfattelse, hvorefter den anmeldte foranstaltning ikke er en kompensation som omhandlet i forordning nr. 1191/69, men en erstatning for en skade, der er opstået som følge af overtrædelsen af denne forordning, under alle omstændigheder er irrelevant.

105 Det første anbringendes første led skal derfor forkastes.

– Om det første anbringendes andet led om et åbenbart urigtigt skøn eller en mangelfuld sagsoplysning hvad angår spørgsmålet, om den anvendelige nationale ret er forenelig med EU-retten

106 Sagsøgeren har i det væsentlige rejst to klagepunkter over for Kommissionen.

107 For det første har sagsøgeren foreholdt Kommissionen, at denne ikke af egen drift har efterprøvet, om den nationale lovgivning er forenelig med EU-retten. Det er sagsøgerens opfattelse, at såfremt Kommissionen havde undersøgt dette spørgsmål, ville denne have indset dels, at den nationale lovgivning ikke var forenelig med EU-retten, dels, at det var af denne grund, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde afvist at anvende den nationale lov og dømt MIT til at yde erstatning til sagsøgeren.

108 For det andet har sagsøgeren foreholdt Kommissionen, at denne i den anfægtede afgørelse lagde til grund, at sagsøgeren ikke var undergivet forpligtelser til offentlig tjeneste i henhold til den nationale lovgivning i strid med forordning nr. 1191/69.

109 Kommissionen har rejst en formalitetsindsigelse mod det første anbringendes andet led under henvisning til artikel 44, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991, idet Kommissionen finder, at sagsøgerens klagepunkter ikke har forbindelse til overskriften til det første anbringende, hvilket sagsøgeren har bestridt.

110 Kommissionen har endvidere anført, at de akter, som sagsøgeren har vedlagt replikken til støtte for det første klagepunkt, skal afvises. Det drejser sig om italienske retsakter, nemlig lov nr. 1822/1939, lov nr. 32/2005 og lov nr. 877/86, som sagsøgeren har fremlagt for at påvise, at den italienske lovgivning var i strid med forordning nr. 1191/69. Kommissionen har dels anført, at fremlæggelsen af disse

dokumenter ikke tilsigter at besvare argumenterne i svarskriftet, dels, at sagsøgeren kunne have fremlagt nævnte dokumenter i stævningen. Under disse omstændigheder finder Kommissionen, at disse beviser skal afvises, da der ikke er fremført en begrundelse for den sene fremlæggelse.

111 Kommissionen har i øvrigt bestridt, at sagsøgerens klagepunkter er begrundede.

112 Det skal i denne henseende bemærkes, at sagsøgerens første klagepunkt beror på tre argumenter, der klart kan adskilles fra hinanden. Det første argument omhandler den omstændighed, at Kommissionen var forpligtet til af egen drift at efterprøve, om den nationale lov var forenelig med EU-retten. Det er knyttet til en tilsidesættelse af pligten til at levere fyldestgørende oplysninger. Det andet og det tredje anbringende omhandler henholdsvis det forhold, at den nationale lov ikke var forenelig med EU-retten, og at det var af denne grund, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde afvist at anvende den nationale lov og dømt MIT til at yde erstatning til sagsøgeren. De er knyttet til angiveligt urigtige skøn fra Kommissionens side.

113 Det andet klagepunkt, hvorved sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne i den anfægtede afgørelse lagde til grund, at sagsøgeren var undergivet forpligtelser til offentlig tjeneste i henhold til den nationale lovgivning i strid med forordning nr. 1191/69, kan ligeledes uden særlige vanskeligheder knyttes til et åbenbart urigtigt skøn.

114 Det må endvidere konstateres, at Kommissionen til trods for deres formulering har været i stand til at forstå sagsøgerens klagepunkter i tilstrækkeligt omfang og fremkomme med en indholdsmæssig besvarelse herpå i svarskriftet. Det følger heraf, at Kommissionens formalitetsindsigelse på grundlag af artikel 44, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991 skal forkastes.

115 Det skal dermed undersøges, om sagsøgernes klagepunkter er begrundede.

116 Hvad angår det første klagepunkt skal sagsøgerens argumenter om, at den nationale lovgivning er i strid med EU-retten, og at dette var grunden til, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde dømt MIT til at yde sagsøgeren erstatning, straks forkastes, for så vidt som dette blot udgør en gentagelse af den opfattelse, der blev forkastet i forbindelse med det første anbringendes første led.

117 Desuden skal sagsøgerens argument om, at Kommissionen af egen drift burde have efterprøvet, om den nationale lov var forenelig med EU-retten, ligeledes forkastes som ugrundet. Det skal således bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at Kommissionen ikke med rette kan kritiseres for, at den ikke har taget eventuelle faktiske eller retlige forhold i betragtning, som kunne have været fremlagt for den under den administrative procedure, men som ikke er blevet det, da Kommissionen ikke er forpligtet til af egen drift at undersøge og forestille sig, hvilke forhold der kunne være blevet forelagt for den (dom af 2.4.1998, Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, C-367/95 P, Sml., EU:C:1998:154, præmis 60, og af 3.2.2011, Italien mod Kommissionen, T-3/09, Sml., EU:T:2011:27, præmis 84).

118 Det må imidlertid fastslås, at sagsøgeren ikke har anfægtet det af Kommissionen anførte om, at sagsøgeren ikke under den administrative procedure, hvori virksomheden deltog i egenskab af interesseret tredjepart, havde rejst spørgsmålet om den nationale lovs forenelighed med forordning nr. 1191/69. Herefter må sagsøgerens første klagepunkt forkastes som ugrundet, uden at det er fornødent at tage stilling til, om bilag C1, C3 og C4 til replikken skal afvises.

119 Hvad angår det andet klagepunkt finder Retten, henset til den omstændighed, at dette klagepunkt, i modsætning til det første klagepunkt, der er direkte forbundet med det første anbringendes første led, vedrører et åbenbart urigtigt skøn med hensyn til forordning nr. 1191/69, at det er hensigtsmæssigt at behandle dette klagepunkt sammen med de øvrige klagepunkter i det fjerde anbringende, der netop omhandler sådanne urigtige skøn.

120 På baggrund af ovenstående betragtninger skal det første anbringendes andet led forkastes, og dermed forkastes det første anbringende i sin helhed, med undtagelse af det andet leds andet klagepunkt, som vil blive behandlet i forbindelse med det fjerde anbringende.

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af principperne om privatpersoners ret til skadeserstatning, når en medlemsstat har tilsidesat EU-retten

121 Sagsøgeren har anført, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) fastslog, at de koncessioner, som sagsøgeren var blevet tildelt hvert år, skadede virksomhedens ret til at modtage en kompensation på grundlag af forordning nr. 1191/69 og efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 1893/91 dens ret til at udøve erhvervsaktiviteter uden forpligtelser til offentlig tjeneste. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) dømte følgelig MIT til at betale erstatning for denne skade i overensstemmelse med de principper, der regulerer medlemsstatens ansvar for skader, som skyldes vedtagelsen af administrative akter, der er i strid med EU-retten, og bestemte, at erstatningen skulle fastsættes til et passende beløb, idet den henviste til de kriterier, der er fastsat i forordning nr. 1191/69 for fastsættelse af kompensation for forpligtelser til offentlig tjeneste med forbehold for deres tilpasning til sagsøgerens særlige situation. Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) udtalte udtrykkeligt, at hvis der blev påvist en skade, der var større end den, som blev fastlagt på grundlag af kriterierne i denne forordning, skulle denne skade erstattes særskilt. Skaden kan ifølge sagsøgeren således være større eller mindre end den kompensationsforanstaltning, der tilkommer virksomheden på grundlag af forordning nr. 1191/69. Det følger heraf, at Kommissionen ved at kvalificere den anmeldte foranstaltning som statsstøtte som omhandlet i artikel 107, stk. 1, TEUF har tilsidesat de principper, der er fastsat i retspraksis om regulering af privatpersoners ret til skadeserstatning ved tilsidesættelser af EU-retten.

122 Sagsøgeren har til støtte for denne opfattelse anført, at den manglende overholdelse af de ved dom Altmark, nævnt i præmis 45 ovenfor (EU:C:2003:415), fastlagte kriterier, som Kommissionen fastslog i den anfægtede afgørelse, ikke er relevant i det foreliggende tilfælde, da denne dom omhandler tilfælde, hvor der kunne pålægges forpligtelser til offentlig tjeneste, mens sagsøgeren ikke kunne pålægges sådanne forpligtelser fra 1992. Hvad angår den forudgående periode bekræfter den manglende overholdelse af disse kriterier, at de retsakter, hvormed MIT tildelte årlige koncessioner, var ulovlige. Tilsvarende er den manglende overholdelse af forpligtelsen til at gennemføre kontoadskillelse ifølge sagsøgeren heller ikke relevant, da virksomheden fra 1992 ikke var forpligtet til at føre særskilte regnskaber, eftersom den fra dette år ikke kunne pålægges forpligtelser til offentlig tjeneste. Under alle omstændigheder pålægger forordning nr. 1191/69 kun en forpligtelse til i virksomhedens regnskaber at adskille de offentlige midler fra de private midler med henblik på at undgå krydssubsidiering, og da sagsøgeren ikke havde modtaget nogen kompensation, var denne ikke forpligtet til at adskille sine regnskaber.

123 Kommissionen har bestridt sagsøgerens anbringender og påstået frifindelse.

124 I denne henseende må det fastslås, at nærværende anbringende beror på den forudsætning, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) i det foreliggende tilfælde dømte den offentlige administration til at yde sagsøgeren erstatning for den skade, som virksomheden var blevet påført som følge af pålæggelsen af forpligtelserne til offentlig tjeneste i strid med forordning nr. 1191/69. Som det imidlertid blev fastslået i forbindelse med behandlingen af det første anbringendes første led, fremgår det af en læsning af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, at denne forudsætning er forkert, da Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) ikke fastslog, at den nationale lovgivning var ulovlig, men anerkendte sagsøgerens ret til at kræve en kompensation på grundlag af artikel 6, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69 for de forpligtelser til offentlig tjeneste, som virksomheden var blevet pålagt, og dømte MIT til at betale, i form af kompensation, forskellen mellem byrderne og de indtægter, der var forbundet med opfyldelsen af nævnte forpligtelser.

125 Dette andet anbringende, der er fremsat i forbindelse med dette søgsmål, skal derfor forkastes som ugrundet, uden at det er fornødent at undersøge, om sagsøgerens argumenter vedrørende den angiveligt urigtige anvendelse af dom Altmark, nævnt i præmis 45 ovenfor (EU:C:2003:415), og forpligtelsen til at gennemføre kontoadskillelse som fastsat i forordning nr. 1191/69 er begrundede.

Det tredje anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten

126 Med det tredje anbringende, fremsat i stævningen, har sagsøgeren på ny antaget den opfattelse, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) dømte MIT til at yde erstatning for pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste i strid med forordning nr. 1191/69. Sagsøgeren har imidlertid i tillæg til disse betragtninger fremført diverse argumenter og klagepunkter, hvoraf visse omhandler en tilsidesættelse af begrundelsespligten eller en mangelfuld sagsoplysning og andre åbenbare urigtige skøn hvad angår anvendelsen af forordning nr. 1191/69.

127 For at sikre en mere klar sagsfremstilling vil klagepunkterne vedrørende angiveligt åbenbare urigtige skøn hvad angår anvendelsen af forordning nr. 1191/69 ligesom de klagepunkter, som sagsøgeren har rejst i det første anbringendes andet led, blive undersøgt i forbindelse med det fjerde anbringende.

128 Desuden bemærkes, at for så vidt som der allerede er taget stilling til sagsøgerens argumenter vedrørende den angivelige faktuelle fejl med hensyn til fortolkningen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt i præmis 33 ovenfor, i forbindelse med undersøgelsen af det første anbringendes første led, vil Retten i forbindelse med nærværende anbringende begrænse sig til at undersøge sagsøgerens klagepunkter vedrørende en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

129 Det bemærkes indledningsvis, at den begrundelse, som kræves i henhold til artikel 296 TEUF, skal tilpasses karakteren af den pågældende retsakt og klart og utvetydigt angive de betragtninger, som den institution, der har udstedt den anfægtede retsakt, har lagt til grund, således at de berørte parter kan få kendskab til grundlaget for den trufne foranstaltning, og således at den kompetente ret kan udøve sin prøvelsesret. Det nærmere indhold af begrundelseskravet skal således fastlægges i lyset af den konkrete sags omstændigheder, navnlig indholdet af den pågældende retsakt, indholdet af de anførte grunde samt den interesse, som retsaktens adressater samt andre, der må anses for umiddelbart og individuelt berørt af retsakten, kan have i begrundelsen. Det kræves ikke, at begrundelsen angiver alle de forskellige relevante faktiske og retlige momenter, da spørgsmålet, om en afgørelses begrundelse opfylder kravene efter nævnte artikel 296 TEUF, ikke blot skal vurderes i forhold til ordlyden, men ligeledes i forhold til den sammenhæng, hvori den indgår, samt under hensyn til alle de retsregler, som gælder på det pågældende område (dom Kommissionen mod Sytraval og Brink's France, nævnt i præmis 117 ovenfor, EU:C:1998:154, præmis 63, dom af 22.6.2004, Portugal mod Kommissionen, C-42/01, Sml., EU:C:2004:379, præmis 66, og af 15.4.2008, Nuova Agricast, C-390/06, Sml., EU:C:2008:224, præmis 79).

130 Der er desuden ikke grund til i forbindelse med efterprøvelsen af, om begrundelsespligten er overholdt, at gennemgå lovligheden af den begrundelse, som Kommissionen har anført til støtte for sin afgørelse. Ved behandlingen af et anbringende om manglende eller utilstrækkelig begrundelse kan der således ikke tages hensyn til klagepunkter og argumenter, der tager sigte på at bestride berettigelsen af den anfægtede afgørelse, idet disse er irrelevante i denne sammenhæng (dom af 15.6.2005, Corsica Ferries France mod Kommissionen, T-349/03, Sml., EU:T:2005:221, præmis 58 og 59).

131 Det er i lyset af disse principper, at det skal bedømmes, om Kommissionen i det foreliggende tilfælde har overholdt sin begrundelsespligt.

– Det første klagepunkt om, at Kommissionen ikke har angivet grundene til, hvorfor den var af den opfattelse, at sagsøgerens regnskab ikke var pålideligt

132 Sagsøgeren har i det væsentlige foreholdt Kommissionen, at denne i den anfægtede afgørelse ikke har angivet grundene til, at den var af den opfattelse, at sagsøgerens regnskab ikke var pålideligt, hvorved Kommissionen således har fulgt mindretallet i det ekspertpanel, som Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde udpeget, uden at tage stilling til de af flertallet i dette panel fremførte argumenter. Sagsøgeren har i denne forbindelse ligeledes foreholdt Kommissionen, at denne ikke selv har undersøgt virksomhedens regnskab.

133 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter og gjort gældende, at det tredje anbringendes første led skal forkastes.

134 Det skal i denne henseende indledningsvis bemærkes, at sagsøgerens klagepunkt vedrørende det forhold, at Kommissionen ikke har undersøgt virksomhedens regnskab, ikke har relation til en tilsidesættelse af begrundelsespligten, hvis rækkevidde er fremstillet i præmis 129 ovenfor, men derimod har relation til en mangelfuld sagsoplysning.

135 Det skal ligeledes bemærkes, således om det fremgår af den anfægtede afgørelse, og i modsætning til det af sagsøgeren anførte, at Kommissionen ikke har rejst tvivl om pålideligheden af sagsøgerens regnskab i hele den omhandlede periode.

136 I 115. betragtning til den anfægtede afgørelse har Kommissionen henvist til det princip, som Retten fastslog i den sag, der gav anledning til dom af 7. maj 2009, Antrop m.fl. (C-504/07, Sml., EU:C:2009:290), ifølge hvilke de krav, der er fastsat i artikel 10 i forordning nr. 1191/69, ikke er opfyldt, når det »ikke på grundlag af sikre oplysninger [fra virksomhedens regnskaber] [er] muligt at fastslå forskellen mellem de omkostninger, der kan henføres til virksomhed i de områder, der er omfattet af [de] respektive koncessioner, og de tilsvarende indtægter, og det […] derfor ikke [er] muligt at beregne den ekstraomkostning, der følger af [den pågældende virksomheds] opfyldelse af forpligtelserne til offentlig tjeneste«.

137 Kommissionen konstaterede i 117. betragtning:

»I det foreliggende tilfælde har Simet ikke gennemført en egentlig kontoadskillelse for de forskellige tjenester, virksomheden præsterede, før 2002, og der kan rejses spørgsmål om soliditeten af omkostningskontiene med hensyn til kontoadskillelse for årene 2002 og 2003, da der ikke er noget bevis for, at disse omkostningskonti blev brugt af virksomhedens ledelse til at udøve kontrol over virksomhedens drift. Artikel 10 er derfor ikke blevet overholdt.«

138 I 127. og 128. betragtning gentog Kommissionen den samme argumentation i forbindelse med undersøgelsen af, om den anmeldte foranstaltning var forenelig med forordning nr. 1370/2007, idet den anførte:

»[Det] bestemmes […] i artikel 6, stk. 1, at i tilfælde af direkte tildelte kontrakter om offentlig trafikbetjening skal kompensationen være i overensstemmelse med bestemmelserne i forordning (EF) nr. 1370/2007 og med de bestemmelser, der er fastsat i bilaget, for at sikre, at kompensationen ikke går ud over, hvad der er nødvendigt for at udføre den offentlige serviceforpligtelse. I det nævnte bilag kræves bl.a. en regnskabsmæssig udskilning (punkt 5), og det angiver, hvordan det maksimale kompensationsbeløb bør fastlægges.

Som anført i afsnit (115) ovenfor anvendte Simet i størstedelen af den anmeldte periode (mellem 1987 og 2001) ikke en egentlig kontoadskillelse, ligesom der kunne rejses spørgsmål om soliditeten af omkostningskontiene for 2002 og 2003. Derfor er det umuligt at bevise, at den kompensation, der i sidste ende ydes, uanset dens størrelse, ikke er større end den økonomiske nettovirkning, dvs.

summen af de virkninger – såvel positive som negative – som opfyldelse af den offentlige serviceforpligtelse har for de omkostninger og indtægter, som en operatør af offentlig trafikbetjening har (bilagets punkt 2).«

139 Det fremgår af disse betragtninger, at bortset fra regnskabsårene 2002 og 2003 har Kommissionen ikke rejst tvivl om pålideligheden af sagsøgerens regnskaber, men blot konstateret, at det i mangel af en egentlig kontoadskillelse var umuligt at udelukke enhver risiko for overkompensation som fastsat i artikel 10 i forordning nr. 1191/69 og artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 1370/2007, således at sagsøgerens klagepunkt savner faktuelt grundlag for så vidt angår perioden fra 1987 til 2001.

140 Desuden må det hvad angår tvivlen om pålideligheden af omkostningsregnskaberne for regnskabsårene 2002 og 2003 fastslås, at Kommissionen har præciseret, at denne tvivl skyldes den omstændighed, at der ikke foreligger bevis for, at nævnte regnskaber faktisk har været anvendt af sagsøgerens ledelse til at kontrollere sagsøgerens virksomhed, således at sagsøgeren kunne forstå Kommissionens argumentation i denne henseende.

141 Dette klagepunkt må derfor forkastes i det hele.

– Det andet klagepunkt om, at Kommissionen ikke i den anfægtede afgørelse har angivet grundene til, at den fandt, at en forrentning, der overstiger en swaprente plus 100 basispoint, normalt ikke blev betragtet som et passende grundlag for beregningen af en rimelig fortjeneste

142 Sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne uden yderligere begrundelse har udtalt, at en forrentning, der overstiger en swaprente plus 100 basispoint, normalt ikke blev betragtet som et passende grundlag for beregningen af en rimelig fortjeneste.

143 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumenter og gjort gældende, at det tredje anbringendes første led skal forkastes.

144 Det skal i denne henseende bemærkes, at den af sagsøgeren omtalte udtalelse, der omhandler den relevante forrentning af kapital, som sagsøgeren har investeret hvert år i forbindelse med driften af interregionale ruter, fremgår af 129. betragtning til den anfægtede afgørelse i den del af afgørelsen, der vedrører spørgsmålet, om den anmeldte foranstaltning er forenelig med forordning nr. 1370/2007.

145 129. betragtning til den anfægtede afgørelse er affattet således:

»Fraværet af forudfastlagte kompensationsparametre medfører desuden, at enhver omkostningsfordeling nødvendigvis må gennemføres efterfølgende på grundlag af vilkårlige antagelser, således som det blev gjort i både den oprindelige rapport og i flertalsrapporten. Kommissionen kan imidlertid ikke acceptere de antagelser, der blev gjort i flertalsrapporten, nemlig at hver eneste tjeneste udført af virksomheden nødvendigvis skulle udgøre den samme forholdsmæssige andel af indtægterne og omkostningerne i et givet år. Da en efterfølgende beregning nødvendigvis vil resultere i fuld kompensation for de omkostninger, der er afholdt ved udførelsen af tjenesten, mener Kommissionen endvidere, at en forrentning af egenkapitalen, der overstiger den relevante swaprente plus 100 basispoint, som blev anvendt i både den oprindelige rapport og i flertalsrapporten, normalt ikke vil blive betragtet som et passende grundlag for beregningen af en rimelig fortjeneste.«

146 Det fremgår af 129. betragtning, at Kommissionen som begrundelse for udtalelsen om, at den forrentning, der er foreslået i flertalsrapporten, ikke normalt vil blive betragtet som passende for beregningen af en rimelig fortjeneste, har henvist til den omstændighed, at en efterfølgende beregning altid vil resultere i fuld kompensation for de omkostninger, der er afholdt ved udførelsen af den tjeneste, som er undergivet en forpligtelse til offentlig tjeneste. Kommissionen er dermed fremkommet med en begrundelse for sin udtalelse og har således efterkommet sin begrundelsespligt.

147 Spørgsmålet, om denne begrundelse er passende, hvilket sagsøgeren bl.a. har bestridt, henhører under bedømmelsen af, om den anfægtede afgørelse er velbegrundet. De argumenter, som sagsøgeren har fremført i denne henseende, skal dermed, henset til den retspraksis, der er nævnt ovenfor i præmis 130, anses for uvirksomme og irrelevante i forbindelse med et anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten.

148 Det tredje anbringendes andet klagepunkt skal derfor forkastes som ugrundet.

149 I betragtning af det ovenstående skal det tredje anbringende forkastes som ugrundet.

Det fjerde anbringende om en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF, idet Kommissionen har anlagt flere åbenbart urigtige skøn ved anvendelsen af forordning nr. 1191/69

150 Sagsøgeren har i stævningen rejst flere klagepunkter over for Kommissionen, der omhandler åbenbart urigtige skøn ved anvendelsen af forordning nr. 1191/69, hvilke klagepunkter i det væsentlige kan samles til et anbringende vedrørende en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF.

151 Sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne har lagt til grund, at der i mangel af en kontoadskillelse var en risiko for overkompensation i forbindelse med den anmeldte foranstaltning, og den var dermed ikke forenelig med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69. Sagsøgeren har i denne henseende anført, at virksomheden før 1992 ikke var forpligtet til at gennemføre en kontoadskillelse, da den ikke modtog kompensation, og at den fra 1992 ikke kunne være forpligtet til at gennemføre en kontoadskillelse, da den ikke længere ensidigt kunne pålægges en forpligtelse til offentlig tjeneste. Sagsøgeren har anført, at under disse omstændigheder finder dom Antrop m.fl., nævnt i præmis 136 ovenfor (EU:C:2009:290), ikke anvendelse på virksomheden. Desuden gør den beregningsmetode, der er foreslået i flertalsrapporten, ifølge sagsøgeren det muligt at undgå enhver risiko for overkompensation, for så vidt som denne metode var baseret på efterfølgende rekonstruktion af omkostninger, der var påtaget i henhold til en forpligtelse til offentlig tjeneste.

– Det første klagepunkt om, at Kommissionen med urette har lagt til grund, at sagsøgeren ikke har været pålagt forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69

152 Sagsøgeren har i det væsentlige foreholdt Kommissionen, at denne har lagt til grund, at virksomheden ikke har været pålagt forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69.

153 Kommissionen har bestridt nærværende klagepunkt.

154 Det skal fremhæves, at dette klagepunkt berører det centrale spørgsmål i nærværende sag. Det må således fastslås, at selv om Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) i sin dom, nævnt i præmis 33 ovenfor, fastslog, at sagsøgeren havde ret til at kræve en kompensation i medfør af artikel 6, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69, angav den ikke udtrykkeligt, hvilket grundlag denne ret for sagsøgeren var baseret på. Nævnte domstol begrænsede sig således til at angive, at en sådan ret ikke kunne nægtes operatører af en offentlig tjeneste i relation til de byrder, som disse operatører påtog sig i henhold til nævnte tjeneste.

155 Sagsøgeren har anført, at Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) således drog den logiske konsekvens af den omstændighed, at den nationale lovgivning, idet den organiserede fast passagerrutebefordring som en offentlig tjeneste, hvor driften heraf blev overdraget til private virksomheder under de betingelser, som staten fastsatte, nødvendigvis pålagde nævnte virksomheder, herunder sagsøgeren, forpligtelser, som er forbundet med begrebet offentlig tjeneste i strid med forordning nr. 1191/69, der netop pålagde medlemsstaterne at ophæve sådanne forpligtelser.

156 Sagsøgerens opfattelse er imidlertid ikke overbevisende af følgende grunde.

157 For det første hvad angår de forpligtelser, som sagsøgeren blev undergivet i medfør af de årlige koncessionsafgørelser fra 1987 til den 30. juni 1992, i hvilken periode forordning nr. 1191/69 i sin oprindelige affattelse fandt anvendelse på de faktiske omstændigheder i nærværende sag, skal det bemærkes, at det fremgår af ordlyden af denne forordnings artikel 1, stk. 1 og 2, at de forpligtelser, som medlemsstaterne i princippet var forpligtede til at ophæve, var forpligtelser, som var forbundet med begrebet offentlig tjeneste, defineret i nævnte forordning, og pålagt jernbane-, landevejs- og vandvejstrafik.

158 Det skal imidlertid først og fremmest bemærkes, at fastsættelsen af passagertarifferne i de årlige koncessionsafgørelser og forpligtelsen til at forelægge pristabellen til forudgående godkendelse hos det lokale MIT-kontor, ikke kan fortolkes som tarifpligter som omhandlet i artikel 2, stk. 5, i forordning nr. 1191/69.

159 Det fremgår således af retspraksis, at en tarifpligten ikke blot karakteriseres ved det offentliges fastsættelse eller godkendelse af transportvederlag, men også ved den dobbelte, kumulative betingelse, at det drejer sig om »særlige« tarifmæssige foranstaltninger, vedrørende bestemte grupper af rejsende, bestemte godsarter eller bestemte forbindelser, og at disse foranstaltninger er i strid med virksomhedens forretningsmæssige interesse. Denne fortolkning bestyrkes ved artikel 2, stk. 5, som præciserer, at der ikke foreligger tarifpligt ved »almindelige prispolitiske foranstaltninger« så lidt som ved »foranstaltninger, som med henblik på organisationen af transportmarkedet eller en del af transportmarkedet træffes med hensyn til de almindelige befordringsvederlag og -vilkår«. Det følger heraf, at en almindelig ved lov fastsat forpligtelse til at søge det offentliges godkendelse af befordringsvederlagene derfor ikke i sig selv kan betragtes som en »tarifpligt« som omhandlet i artikel 2, stk. 5, i forordning nr. 1191/69 (dom af 27.11.1973, Nederlandse Spoorwegen, 36/73, Sml., EU:C:1973:130, præmis 11-13).

160 Det må fastslås, at selv om sagsøgeren har gjort gældende, at fastsættelsen af tarifferne var i strid med virksomhedens kommercielle interesser, for så vidt som billetpriserne ikke kunne overstige priserne på den italienske andenklasses togbilletter, har virksomheden hverken anført eller godtgjort, at fastsættelsen af tariffer i de årlige koncessionsafgørelser omfattede bestemte grupper af rejsende, bestemte godsarter eller bestemte forbindelser.

161 Dernæst må det, for så vidt som visse forpligtelser, der er indeholdt i de årlige koncessionsafgørelser, vedrørende fastlæggelsen af ruterne, både med hensyn til bestemmelsessted og rejserute, antallet af afgange og hyppighed, rejsetid, umiddelbar meddelelse af enhver afbrydelse, suspension eller ændring af tjenesten, forudgående godkendelse fra MIT's lokale kontor af indkøb af køretøjer til brug for tjenesten eller anvendelse af køretøjer bestemt for tjenesten til andre formål, udstedelse af billetter til passagertransport, bagage og landbrugspakker og opbevaring heraf i fem år, kontrol af sagsøgerens regnskab ved embedsmænd på MIT's lokale kontor og den lovmæssige forpligtelse til at levere gratis transport af forsendelser på vegne af postforvaltningen kan analyseres som »driftspligter« eller en »befordringspligt« som omhandlet i henholdsvis artikel 2, stk. 3, og artikel 2, stk. 4, i forordning nr. 1191/69, fastslås, at det system, der er etableret ved den italienske lovgivning, gør det muligt for sagsøgeren at anmode om fornyelse af de årlige koncessionsafgørelser eller at undlade dette, såfremt virksomheden vurderer, at de forpligtelser til offentlig tjeneste, som driften af en interregional rute er undergivet, ikke er hensigtsmæssige for den.

162 Det følger heraf, at sådanne forpligtelser ikke udgør forpligtelser, der er pålagt ensidigt af staten med henblik på at sikre en tilstrækkelig trafikbetjening som omhandlet i artikel 1 i forordning nr. 1191/69.

163 Som Kommissionen har bemærket, synes sagsøgeren på dette punkt at sammenblande de forpligtelser til offentlige tjenester, der er pålagt ensidigt af den offentlige administration, som i medfør af forordning nr. 1191/69 giver anledning til en kompensation ifølge de fælles kompensationsmetoder,

der fremgår af denne forordnings artikel 10-13, og den frivillige indgåelse af et kontraktforhold, hvorefter der skal leveres visse transportydelser, der ganske vist defineres ud fra en offentlig interesse, men hvor der ikke er fastsat en kompensationspligt i forordning nr. 1191/69.

164 De argumenter, som sagsøgeren har fremsat i denne henseende, er desuden ikke overbevisende. Sagsøgeren har således anført, at virksomheden i medfør af den nationale lovgivning ikke kunne formulere anmodningen om koncession ifølge de kriterier om offentlig interesse, som den offentlige administration havde fastsat på forhånd. Sagsøgeren havde ifølge eget udsagn reelt kun valget mellem at udøve sin virksomhed med passagerbefordring på interregionale ruter eller at undlade dette.

165 Det bemærkes imidlertid, at det i henhold til artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1191/69 er overladt transportvirksomhederne at anmode medlemsstaternes kompetente myndigheder om fuldstændig eller delvis ophævelse af en forpligtelse til offentlig tjeneste, såfremt der opstår økonomiske ulemper for dem på grund af denne forpligtelse. Følgende fremgår af artikel 4, stk. 2: »Transportvirksomhederne [kunne] i deres ansøgninger foreslå at erstatte den for øjeblikket benyttede transportteknik med en anden.« Imidlertid har sagsøgeren, som Kommissionen har bemærket i den anfægtede afgørelse, på intet tidspunkt fremsat en sådan anmodning. Denne omstændighed viser, at sagsøgeren frivilligt og systematisk har accepteret de forpligtelser, der er fastsat i koncessionsbetingelserne og indeholdt i de årlige koncessionsafgørelser.

166 Ifølge sagsøgeren følger det af den nationale lovgivning for det første, at en anmoder klart og detaljeret skulle angive de behov af samfundsmæssig interesse, som den foregående koncessionshaver ikke havde varetaget, og påtage sig at varetage disse behov, for det andet foretrak MIT at tildele de årlige koncessioner til virksomheder, »der påviste, at de ville påtage sig andre byrder til opgaver eller tjenester af lokal interesse med forbindelse til transportydelserne, og som var i stand til at påtage sig byrderne«, og for det tredje blev koncessionen fra 1994 først tildelt efter et offentligt høringsmøde mellem de interesserede parter, hvorunder det skulle bekræftes, at »der forelå en reel samfundsmæssig interesse«. Disse faktorer kan imidlertid ikke rejse tvivl om konklusionen om, at sagsøgeren frivilligt har accepteret de forpligtelser til offentlig tjeneste, der er fastsat i koncessionsbetingelserne, og at virksomheden på intet tidspunkt har fremsat en anmodning om ophævelse eller ændring af nævnte forpligtelser, således som den havde mulighed for i henhold til forordningen.

167 Sagsøgerens argument om, at pålæggelsen af forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69 ligeledes følger af den omstændighed, at virksomheden tidligere havde modtaget kompensationer for disse forpligtelser i henhold til lov nr. 877/86, er heller ikke overbevisende. Sagsøgeren har således ikke påvist, at den omhandlede lov havde til formål at fastsætte en kompensation for forpligtelser til offentlig tjeneste, som transportvirksomheder som omhandlet i forordning nr. 1191/69 pålægges ensidigt. Desuden udelukker det kriterium, der er fastsat i nævnte lov for at beregne støtten, dvs. antallet af tilbagelagte kilometer, at en sådan støtte kan sidestilles med en kompensation som omhandlet i forordning nr. 1191/69, idet denne forordning fastsætter en specifik metode til beregning af størrelsen af den kompensation, der skal ydes som modydelse til forpligtelserne til offentlig tjeneste, der pålægges transportvirksomhederne.

168 Det skal endelig bemærkes, at der i henhold til artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1191/69 ved forpligtelser til offentlig tjeneste skal »forstås forpligtelser, som transportvirksomheden ikke ville påtage sig i egen forretningsmæssig interesse eller i hvert fald ikke i samme omfang og ikke på samme betingelser«. Det er imidlertid vanskeligt at tiltræde, at sagsøgeren har kunnet anmode om fornyelse af de forskellige koncessioner til trods for de drift- og transportforpligtelser, der er fastsat i udbudsbetingelserne og indeholdt i de årlige koncessionsafgørelser, uden at have en forretningsmæssig interesse heri.

169 Det bemærkes i denne henseende, at sagsøgeren har begrænset sig til at gøre gældende, at de forpligtelser, der er indeholdt i de årlige koncessionsafgørelser, griber ind i virksomhedens frihed til økonomisk udvikling, hvilket bekræftes af de forskellige afslag, som MIT har meddelt på

virksomhedens anmodninger om ændringer af ruter og køreplaner. Det fremgår dog dels af dokumenter, som sagsøgeren har fremlagt til støtte for dette udsagn, at anmodningerne om ændringer ikke vedrørte de ruter, der allerede var blevet overdraget til sagsøgeren og drevet af denne, men udvidelse af ruter, der allerede var overdraget til sagsøgeren. Dels fremgår det, som Kommissionen har angivet i den anfægtede afgørelse, at som følge af selve den eksklusive karakter af de koncessioner, som MIT tildelte til operatører af passagertransport i fast rutefart, som sagsøgeren selv har draget fordel af, at det kun var muligt at imødekomme sagsøgerens »ekspansions«-anmodninger, hvis disse ikke greb ind i en anden operatørs rettigheder.

170 For det andet skal det bemærkes, at de forpligtelser, som sagsøgeren var blevet undergivet i medfør af årlige koncessionsafgørelser fra 1. juli 1992 til 2003, i den periode hvor forordning nr. 1191/69, som ændret ved forordning nr. 1893/91, fandt anvendelse på de faktiske omstændigheder i sagen, i intet tilfælde kan give sagsøgeren en ret til kompensation.

171 Det fremgår således af artikel 1 i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1992, at kun de transportvirksomheder, der ydede transportydelser i byer, forstæder eller regioner, kunne opnå en kompensation i det tilfælde, at staten besluttede at pålægge dem eller for deres vedkommende at opretholde forpligtelser til offentlig tjeneste.

172 Det er ubestridt, at sagsøgerens virksomhed i det foreliggende tilfælde vedrører drift af interregionale ruter, således at sagsøgeren fra den 1. juli 1992 ikke kunne pålægges forpligtelser til offentlig tjeneste af staten og som følge heraf heller ikke kunne kræve kompensationer for de byrder, der blev påtaget i medfør af disse forpligtelser.

173 Desuden bemærkes, at selv om det lægges til grund, at de af sagsøgeren leverede ydelser gør det muligt at sammenligne sagsøgeren med en regional transportør, må det fastslås, at henset til den omstændighed, at de forpligtelser, som sagsøgeren var undergivet i medfør af de årlige koncessionsafgørelser, ikke blev pålagt virksomheden ensidigt, henhører disse forpligtelser nødvendigvis under den kontraktordning, der er fastsat ved artikel 14, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1992, hvilken kontraktordning indførte en særlig finansieringsordning, som ikke gav plads for nogen kompensation efter de i forordningens afdeling II, III og IV fastsatte metoder (jf. i denne retning dom af 16.3.2004, Danske Busvognmænd mod Kommissionen, T-157/01, Sml., EU:T:2004:76, præmis 79).

174 Henset til de betragtninger, der er fremstillet ovenfor, må det fastslås, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at Kommissionen har anlagt et åbenbart urigtigt skøn ved i den anfægtede afgørelse at lægge til grund, at de italienske myndigheder ikke ensidigt havde pålagt virksomheden forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69 for perioden fra 1987 til 2003.

175 Det fjerde anbringendes første klagepunkt må således forkastes som ugrundet.

– Det andet klagepunkt om, at Kommissionen med urette har fastslået, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der forelå en økonomisk ulempe, der begrunder udbetaling af en godtgørelse som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1191/69

176 Sagsøgeren har i det væsentlige anført, at Kommissionen med urette har fastslået, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der forelå en økonomisk ulempe, beregnet under hensyntagen til forpligtelsens virkninger på virksomhedens samlede drift i overensstemmelse med artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1191/69, for så vidt som risikoen for overkompensation i det foreliggende tilfælde var neutraliseret af den omstændighed, at beregningen af de tab, som sagsøgeren havde lidt som følge af de påtagede forpligtelser til offentlig tjeneste, blev foretaget efterfølgende.

177 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumentation og påstået nærværende klagepunkt forkastet.

178 I denne henseende skal det bemærkes, som Kommissionen har gjort, at den økonomiske ulempe og risikoen for overkompensation er to forskellige faktorer. I medfør af artikel 5, 10 og 11 i forordning nr. 1191/69 er godtgørelsen af en økonomisk ulempe nødvendig med henblik på fastlæggelsen størrelsen af den kompensation, der skal ydes transportvirksomheden som følge af den ensidige pålæggelse af forpligtelser til offentlig tjeneste. Derimod kan risikoen for overkompensation følge af flere faktorer, der kan medføre en kompensation ud over den, der skal ydes virksomheden på grundlag af forordningen. I det foreliggende tilfælde gælder, at selv om Kommissionen var af den opfattelse, at den anmeldte foranstaltning ikke var forenelig med artikel 10 i forordning nr. 1191/69 som følge af den manglende gennemførelse af en egentlig kontoadskillelse og ifølge Kommissionen heller ikke kunne forhindre en risiko for overkompensation, fastslog Kommissionen ligeledes, at den nævnte foranstaltning ikke var forenelig med samme forordnings artikel 5, stk. 1, da sagsøgeren ikke havde godtgjort, at de økonomiske ulemper var beregnet under hensyntagen til forpligtelsens virkninger på virksomhedens samlede drift. Da sagsøgeren ikke har fremført et specifikt argument, der kan godtgøre, at sagsøgeren derimod har foretaget en sådan beregning, må nærværende klagepunkt forkastes som ugrundet.

– Det tredje klagepunkt om, at Kommissionen, som MIT, har lagt til grund, at flertalsrapporten med urette havde fastslået, at den investerede kapital ikke var begrænset til den kapital, der kunne henføres til forpligtelserne til offentlig tjeneste

179 Sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne, som MIT, har lagt til grund, at flertalsrapporten med urette havde fastslået, at den investerede kapital ikke var begrænset til den kapital, der kunne henføres til forpligtelserne til offentlig tjeneste.

180 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumentation og påstået nærværende klagepunkt forkastet.

181 Det skal i denne henseende indledningsvis bemærkes, at sagsøgerens klagepunkt savner faktuelt grundlag. Sagsøgeren har således foreholdt Kommissionen, at denne har tilsluttet sig de italienske myndigheders kritik med hensyn til flertalsrapporten vedrørende den kapital, som sagsøgeren investerede i forbindelse med driften af de interregionale ruter, som var undergivet forpligtelser til offentlig tjeneste. Sagsøgeren har i denne henseende henvist til 62. betragtning til den anfægtede afgørelse. Det må imidlertid fastslås, at denne betragtning findes i den del af den anfægtede afgørelse, hvor Kommissionen har sammenfattet Italiens bemærkninger. De italienske myndigheders udsagn er derimod ikke gentaget af Kommissionen i den del af afgørelsen, der omhandler bedømmelsen af støtten.

– Det fjerde klagepunkt om, at Kommissionen med urette har lagt til grund, at der i mangel af en kontoadskillelse var en risiko for overkompensation i forbindelse med den anmeldte foranstaltning, og den var dermed ikke forenelig med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69

182 Sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne har lagt til grund, at der i mangel af en kontoadskillelse var en risiko for overkompensation i forbindelse med den anmeldte foranstaltning, og den var dermed ikke forenelig med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69. Sagsøgeren har i denne henseende anført, at virksomheden før 1992 ikke var forpligtet til at gennemføre en kontoadskillelse, da den ikke modtog kompensation, og at den fra 1992 ikke kunne være forpligtet til at gennemføre en kontoadskillelse, da den ikke længere ensidigt kunne pålægges en forpligtelse til offentlig tjeneste. Sagsøgeren har anført, at under disse omstændigheder finder dom Antrop m.fl., nævnt i præmis 136 ovenfor (EU:C:2009:290), ikke anvendelse på virksomheden. Desuden gør den beregningsmetode, der er foreslået i flertalsrapporten, ifølge sagsøgeren det muligt at undgå enhver risiko for overkompensation, for så vidt som denne metode var baseret på efterfølgende rekonstruktion af omkostninger, der var påtaget i henhold til en forpligtelse til offentlig tjeneste.

183 Kommissionen har bestridt sagsøgerens argumentation.

184 Det skal indledningsvis fremhæves, at sagsøgeren navnlig har gjort gældende, at virksomheden ikke var undergivet forpligtelsen til at gennemføre en kontoadskillelse som fastsat i artikel 5, stk. 2, i forordning nr. 1191/69, for så vidt som nævnte forordning ikke længere fastsætter muligheden for, at de italienske myndigheder kan pålægge virksomheden forpligtelser til offentlig tjeneste. Sagsøgeren har ligeledes anført, at dom Antrop m.fl., nævnt i præmis 136 ovenfor (EU:C:2009:290), ikke finder anvendelse på sagsøgeren, for så vidt som Domstolen i denne dom har taget stilling til den nærmere fremgangsmåde i forbindelse med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1992.

185 Det skal i denne henseende bemærkes, at størrelsen af kompensationen i tilfælde af en drifts- eller befordringspligt i henhold til artikel 10 i forordning nr. 1191/69 i sin oprindelige affattelse skal svare til forskellen mellem formindskelsen af byrderne og formindskelsen af indtægterne for virksomheder ved en fuldstændig eller delvis ophævelse af forpligtelsen i det pågældende tidsrum. Det følger af denne bestemmelse, at en kompensation ikke kan være større end de byrder, som virksomheden har påtaget sig i henhold til den forpligtelse til offentlig tjeneste, som virksomheden har påtaget sig.

186 Desuden fastsatte artikel 1, stk. 5, i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra den 1. juli 1992 følgende:

»Når en transportvirksomhed både præsterer tjenesteydelser, der er omfattet af forpligtelser til offentlig tjeneste, og udfører andre aktiviteter, skal de pågældende offentlige tjenester udgøre særlige afdelinger, der mindst opfylder følgende betingelser:

a) regnskabet for hver af disse driftsaktiviteter skal føres særskilt, og de tilsvarende aktiver skal opføres efter gældende regnskabsforskrifter

[…]«

187 Det fremgår af sidstnævnte bestemmelse, at i modsætning til det af sagsøgeren anførte var alle transportvirksomheder, der både præsterede tjenesteydelser, der var omfattet af forpligtelser til offentlig tjeneste, enten som følge af en ensidig pålæggelse, som i tilfældet med transportvirksomheder, der ydede transportydelser i byer, forstæder eller regioner, eller som følge af indgåelsen af en kontrakt om offentlig tjeneste, og udførte andre aktiviteter, forpligtet til at gennemføre kontoadskillelse fra den 1. juli 1992.

188 Uanset spørgsmålet om, hvorvidt de italienske myndigheder i det foreliggende tilfælde har tilsidesat artikel 1 og 14 i forordning nr. 1191/69 i den affattelse, der fandt anvendelse fra 1. juli 1992, ved ikke formelt at indgå en kontrakt om offentlig tjeneste efter procedurerne for årlige koncessioner til drift af interregionale ruter, hvilket det tilkommer den nationale ret at bedømme ved i givet faldt at forelægge Domstolen et præjudicielt spørgsmål, var sagsøgeren herefter stadig forpligtet til at gennemføre en kontoadskillelse.

189 Det skal imidlertid bemærkes, at for så vidt som, hvilket allerede blev fastslået i forbindelse med undersøgelsen af det fjerde anbringendes første led, sagsøgeren ikke havde ret til at kræve kompensationer fra den 1. juli 1992, er spørgsmålet, om sagsøgeren var forpligtet til at gennemføre kontoadskillelse fra denne dato, i praksis uden betydning for den nærværende sag.

190 Det står imidlertid stadig tilbage at afgøre, om den anmeldte foranstaltning var forenelig med artikel 10 i forordning nr. 1191/69 med hensyn til perioden mellem 1987 og den 30. juni 1992.

191 Det skal i denne henseende bemærkes, som det fremgår af 24. betragtning til den anfægtede afgørelse, at for så vidt som der ikke foreligger et omkostningsregnskab for perioden fra 1987 til 1992, fordelte de medlemmer af ekspertpanelet, der udarbejdede flertalsrapporten, omkostningerne til interregional busdrift i fast rute på grundlag af den procentdel af indtægterne, som disse ydelser havde indbragt i perioden. Eksperterne fastsatte herefter de samlede omkostninger på grundlag af årsregnskaberne for hvert omfattet regnskabsår. Med henblik på kun at fastsætte driftsomkostningerne fratrak eksperterne herefter fra de samlede omkostninger samtlige ikke-driftsrelaterede udgifter (dvs. renter, finansielle omkostninger, tab ved salg af aktiver, diverse tab og omkostninger, direkte skatter og endelige lageropgørelser). Endelig blev de driftsomkostninger, der kunne henføres til interregional busdrift i fast rute, beregnet på grundlag af den procentdel af indtægterne, som den pågældende busdrift i fast rute havde indbragt.

192 Det følger heraf, at selv om den metode til beregning af kompensationen, der blev foretrukket i flertalsrapporten, ganske vist beroede, som sagsøgeren har gjort gældende, på en efterfølgende analyse af sagsøgerens regnskaber, beregnede den de omkostninger, der var påtaget i forbindelse med interregional busdrift i fast rute, efter den procentdel, som de indtægter, disse ydelser indbragte, udgjorde af sagsøgerens samlede indtægter. En sådan metode beror, som Kommissionen har fremhævet i 129. betragtning til den anfægtede afgørelse, på den antagelse, at hver eneste tjeneste udført af sagsøgeren nødvendigvis skulle udgøre den samme forholdsmæssige andel af indtægterne og omkostningerne i et givet år. Det må fastslås, som Kommissionen har gjort, at en sådan antagelse i sig selv er vanskelig at tiltræde, og den kan efter sin art ikke sikre, at kompensationen ikke vil være større end de byrder, som sagsøgeren reelt har påtaget sig i henhold til de forpligtelser til offentlig tjeneste, som virksomheden påtog sig fra 1987 til den 30. juni 1992.

193 Sagsøgerens fjerde klagepunkt skal derfor forkastes som ugrundet.

194 Det fjerde anbringende skal dermed forkastes i sin helhed som ugrundet.

Det femte anbringende om den omstændighed, at Kommissionen ved i den anfægtede afgørelse at tage hensyn til rapporterne fra ekspertpanelet, som Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) endnu ikke havde taget stilling til, har grebet ind i den nationale rets judicielle virksomhed

195 Sagsøgeren har foreholdt Kommissionen, at denne ulovligt har grebet ind i den nationale judicielle procedure, idet den i forbindelse med den anfægtede afgørelse har taget hensyn til den flertalsrapport og den mindretalsrapport, der er udarbejdet af de eksperter, som Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) havde udpeget inden for rammerne af opfyldelsen af dommen afsagt af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), nævnt ovenfor i præmis 33. Disse dokumenter er ifølge sagsøgeren således dokumenter, der efter anmodning fra Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) er blevet udarbejdet af eksperter, der har handlet i egenskab af hjælpere for dommeren ved Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager), og bedømmelsen af disse rapporter henhører udelukkende under denne dommers kompetence. Kommissionen har ved at indvillige i at tage ekspertpanelets rapporter i betragtning, hvilke rapporter ulovligt var blevet fremsendt til Kommissionen af MIT, inden Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) selv havde kunnet tage stilling til dem, frataget sidstnævnte domstol dens afgørelsesbeføjelse.

196 Kommissionen har gjort gældende, at nærværende anbringende skal afvises, da det er rejst for første gang i replikken. Kommissionen har endvidere bestridt, at sagsøgerens argumenter er begrundede, og påstået nærværende anbringende forkastet.

197 Det må i denne henseende fastslås, som Kommissionen har bemærket, at nærværende anbringende blev fremført for første gang i replikken, uden at sagsøgeren har begrundet denne sene fremførelse med, at der er fremkommet nye retlige eller faktiske omstændigheder. Nærværende anbringende

udgør heller ikke en udvidelse af et anbringende, der tidligere er fremført, direkte eller indirekte, i stævningen. Det følger heraf, at nærværende anbringende skal afvises i henhold til retspraksis vedrørende artikel 48, stk. 2, i procesreglementet af 2. maj 1991 (jf. dom af 15.3.2006, Italien mod Kommissionen, T-226/04, EU:T:2006:85, præmis 64 og den deri nævnte retspraksis).

198 Det skal desuden fremhæves, at sagsøgeren ikke har godtgjort, på hvilken måde den adfærd, som virksomheden foreholder Kommissionen, udgør en tilsidesættelse af EU-retten, der kan påvirke den anfægtede afgørelses lovlighed, således at nærværende anbringende heller ikke opfylder kravene i artikel 44, stk. 1, i procesreglementet af 2. maj 1991, og det skal dermed ligeledes afvises.

199 På baggrund af samtlige ovenstående betragtninger skal Kommissionen frifindes i det hele.

Sagens omkostninger

200 I henhold til artikel 134, stk. 1, i Rettens procesreglement pålægges det den tabende part at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. Sagsøgeren har tabt sagen og pålægges derfor at betale sagens omkostninger i overensstemmelse med Kommissionens påstand herom.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RETTEN (Ottende Afdeling):

1) Europa-Kommissionen frifindes.

2) Simet SpA bærer sine egne omkostninger og betaler Kommissionens omkostninger.

Gratsias Kancheva Wetter

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 3. marts 2016.

Underskrifter

Indhold

Tvistens baggrund 2

Love og administrative bestemmelser, der regulerer sagsøgerens aktiviteter 2

EU-retten 2

National ret 6

Søgsmål anlagt af sagsøgeren ved de nationale domstole 8

Den administrative procedure 9

Den anfægtede afgørelse 10

Retsforhandlinger og parternes påstande 12

Retlige bemærkninger 13

Formaliteten 13

Om realiteten 14

Det første anbringende om en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF og forordning nr. 1191/69. 14

– Det første anbringendes første led om en faktuel fejl 15

– Om det første anbringendes andet led om et åbenbart urigtigt skøn eller en mangelfuld sagsoplysning hvad angår spørgsmålet, om den anvendelige nationale ret er forenelig med EU-retten 18

Det andet anbringende om en tilsidesættelse af principperne om privatpersoners ret til skadeserstatning, når en medlemsstat har tilsidesat EU-retten 20

Det tredje anbringende om en tilsidesættelse af begrundelsespligten 21

– Det første klagepunkt om, at Kommissionen ikke har angivet grundene til, hvorfor den var af den opfattelse, at sagsøgerens regnskab ikke var pålideligt 22

– Det andet klagepunkt om, at Kommissionen ikke i den anfægtede afgørelse har angivet grundene til, at den fandt, at en forrentning, der overstiger en swaprente plus 100 basispoint, normalt ikke blev betragtet som et passende grundlag for beregningen af en rimelig fortjeneste 23

Det fjerde anbringende om en tilsidesættelse af artikel 107, stk. 1, TEUF, idet Kommissionen har anlagt flere åbenbart urigtige skøn ved anvendelsen af forordning nr. 1191/69 24

– Det første klagepunkt om, at Kommissionen med urette har lagt til grund, at sagsøgeren ikke har været pålagt forpligtelser til offentlig tjeneste som omhandlet i forordning nr. 1191/69 24

– Det andet klagepunkt om, at Kommissionen med urette har fastslået, at sagsøgeren ikke har godtgjort, at der forelå en økonomisk ulempe, der begrundet udbetaling af en godtgørelse som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 1191/69 28

– Det tredje argument om, at Kommissionen, som MIT, har lagt til grund, at flertalsrapporten med urette havde fastslået, at den investerede kapital ikke var begrænset til den kapital, der kunne henføres til forpligtelserne til offentlig tjeneste 28

– Det fjerde klagepunkt om, at Kommissionen med urette har lagt til grund, at der i mangel af en kontoadskillelse var en risiko for overkompensation i forbindelse med den anmeldte foranstaltning, og den var dermed ikke forenelig med den fælles kompensationsmetode, der er fastsat i forordning nr. 1191/69 28

Det femte anbringende om den omstændighed, at Kommissionen ved i den anfægtede afgørelse at tage hensyn til rapporterne fra ekspertpanelet, som Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) endnu ikke havde taget stilling til, har grebet ind i den nationale rets judicielle virksomhed 30

Sagens omkostninger 31